

Nr. 9 (301)

Anul X
4 martie 1961

CU TOȚII LA
VOT!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

F. D. P.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

PEMĂRUL CHEVOTĂM

Furnalistul Gheorghe Roman.

La Hunedoara l-am întrebat pe unul dintre cei mai vechi furnaliști: „Pentru ce votezi la 5 martie?”

Cîtva timp Gheorghe Roman a tăcut. Făcea probabil în gînd o lungă incursiune prin ani. „Am venit la Hunedoara acum 27 de ani, după ce o vreme am căutat de lucru. Așadar, de 27 de ani lucrez la furnale. Am cunoscut deci și o altă Hunedoară. Pe vremea aceea existau aici cinci furnale mici, care nu lucrau niciodată toate. De obicei lucra unul sau, în cel mai bun caz, două. Muncitorii pe care-i întâlneai cel mai des pe aici erau ghițarii, oamenii aceia care împingeau vagonetii cu minereu în furnal. Dincolo era oțelăria veche de azi. Asta era toată Hunedoara.

Ce e astăzi la Hunedoara, vede oricine!...

Pentru ce votez la 5 martie? Pentru multe. Dacă ar fi însă să răspund foarte pe scurt, aș zice așa: pentru Hunedoara de azi. Pentru asta votez! Pentru furnalele noi de mare capacitate la care lucrez, pentru oțelăria cea nouă, pentru cocserie și bluming și cîte altele care formează astăzi marele combinat. După mine, Hunedoara de azi înseamnă și Orașul muncitoresc, și teatrul orașului, și cinematografele, și clubul, și oamenii cu bunăstarea lor. De vreo doi ani mi-am ridicat, cu ajutorul primit de la stat, o casă. Am visat-o toată viața dar n-am putut-o face decît acum. Și aceasta înseamnă Hunedoara de azi. Și pentru ea votez“.

Casa furnalistului Gheorghe Roman se află așezată alături de combinat, chiar în fața furnalelor. Familia ar fi vrut să locuiască undeva mai pe deal, spre Orașul muncitoresc, acolo unde și-au ridicat case și alții. Dar așa a vrut el, Roman, să fie lângă furnalele lui, să le poată vedea de la fereastră.

Aceasta-i Hunedoara. Mîndria noastră și a țării întregi. Hunedoara de azi!

Colectivistul Nicola Gh. Florea în fața noii sale case, construite din venitul ce l-a adus munca sa în G.A.C. „Olga Bancic” din Palazul Mare.

Omul interviuat pare oarecum emoționat: pînă acum nu s-a găsit niciodată față în față cu un reporter care să-i iscodească gîndurile. Trei fumuri de țigară trase adînc în piept îi redau „echilibrul“.

— Vă spun — zice el — ce spun și altora care se abat pe-aici: poștiți în casele noastre, ospățați-vă din bucatele noastre și jucați la nunțile noastre!

Nicola Gh. Florea are vîrsta de 28 de ani și de zece ani este colectivist. În ziua cînd a semnat cererea de intrare în gospodăria agricolă colectivă, toată averea sa personală era o vacă și un plug. De atunci au trecut zece ani. Azi el are casă nouă-nouă, are mobilă nouă, are un aparat de radio, are un dulap plin de haine, are apă în casă, lumina electrică îi arde de la poartă pînă-n fundul gospodăriei. Acum, în iarnă, pe ce a muncit anul trecut, a mai luat 7.500 lei, un butoiș cu brînză, un

polobocel cu vin și tot ce i se mai cuvenea din partului de ciștiș peste ce a luat în toamnă.

Ce era la Palazul Mare înainte de înființarea colectivei Nicola Gh. Florea își amintește perfect: casele erc bordeie acoperite cu stuț (azi toți, dar absolut toți colectivii, se întrec care să-și facă casă nouă și cît m chipeșă; străzile erau desfundate complet (azi sînt pu truite); becul electric era necunoscut (azi lumina electrică a pătruns în aproape toate casele); pe atunci e doar un singur aparat de radio (azi sînt peste 300). Nu era dispensar, nu era farmacie, nu era un căm cultural — Palazul Mare nu era altceva decît o adun tură de bordeie pe malul stîng al lacului Siutghiol.

— Acum înțelegeți — spune omul — de ce votez d toată inima pentru candidații F.D.P., pentru partii pentru oamenii muncii, pentru cei care ne-au ad fericirea și starea bună!

Interviul nu s-a terminat. Colectivistul are de adăug ceva. Urmărind cu degetul cifrele din comunicatul Direcției Centrale de Statistică asupra împlinirii planului de stat, își manifestă satisfacția că și gospodăria colectivă din care face parte și-a adus contribuția la succes pe întreaga țară obținute în '960: producția medie porumb la hectar a fost aci de 3.200 kg; 1.800 kg la floare soarelui; 21.000 kg la cartofi; 15.000 kg legume hectar — numai legumele și zarzavaturile aducînd pînă la sfîrșitul anului un venit de 1.200.000 lei.

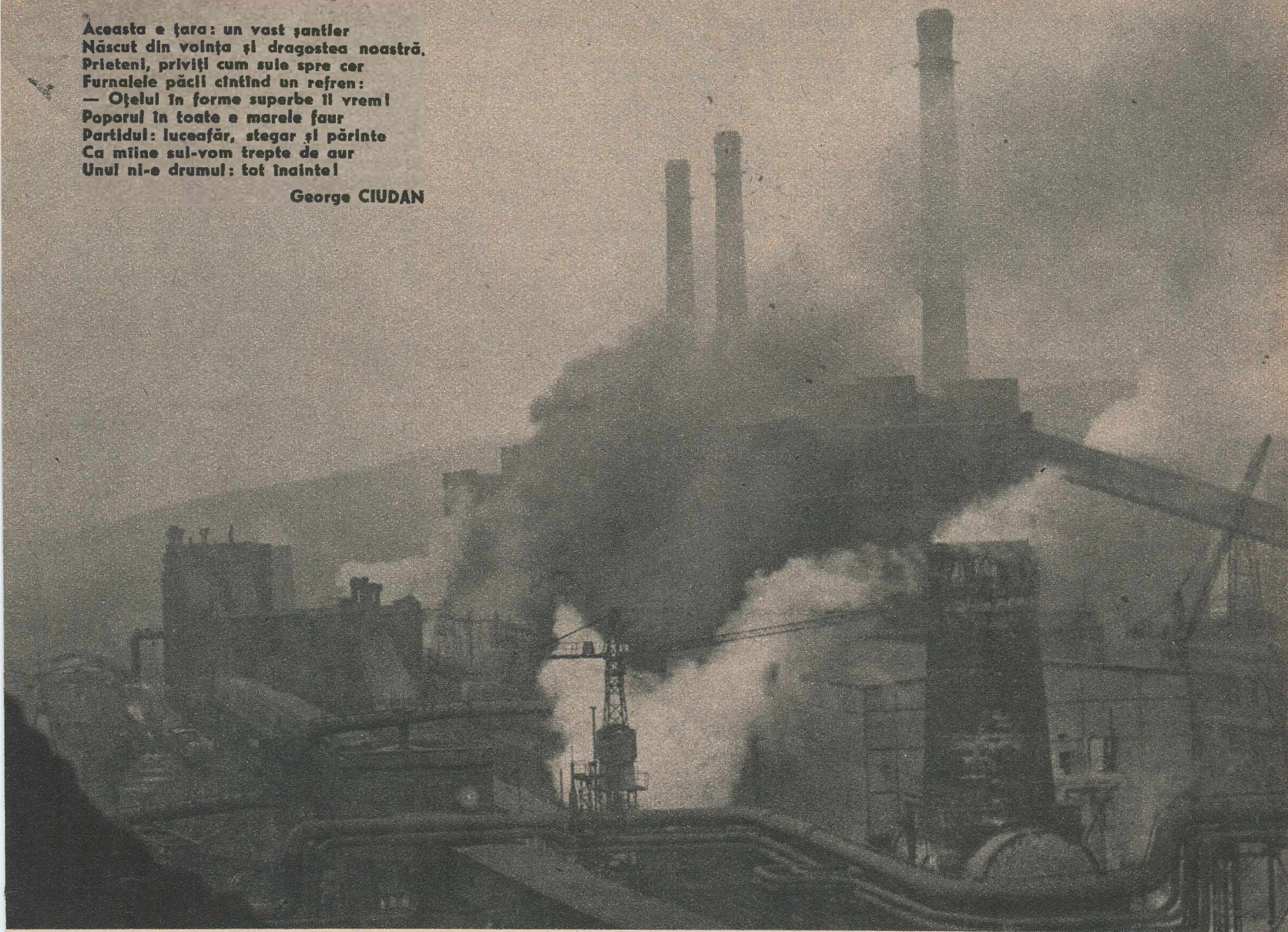
Și toate aceste succese, el ne-mbie să le onorăm numai cu o frază, ci și cu un păhărel din viile colective. N-am fost de loc împotrivă...

Cîmpia de pe malul lacului Siutghiol a fost transformată de colectiviștii de la Palazul Mare într-unul din ținuturile cele mai fertile ale Dobrogei.

BUCURIE

Aceasta e țara: un vast șantier
Născut din voința și dragostea noastră.
Prieteni, priviți cum sune spre cer
Furnalele păcii cîntînd un refren:
— Oțelul în forme superbe îl vrem!
Poporul în toate e marele faur
Partidul: luceafăr, stegar și părinte
Ca miine sul-vom trepte de aur
Unul ni-e drumul: tot înainte!

George CIUDAN

La Palazul Mare, în Dobrogea, un dispensar cu personal sanitar adecvat stă permanent la dispoziția colectivităților. Înainte de anii puterii populare nu existau aici nici dispensar, nici farmacie.

Simion Faur, secretarul științific al Institutului de energetică.

Tot ce mă înconjoară aci e un temei al votului pe care îl voi da candidaților Frontului Democrației Populare". Tovarășul Simion Faur desface larg brațele, de parcă ar vrea să cuprindă cu acest singur gest „tot ce îl înconjoară aici”: vasta clădire a Institutului de energetică, laboratoarele, aparatura, tovarășii de muncă, proiectele de viitor. Întreg acest „mediu înconjurător” poartă pecetea noului, pecetea anilor noștri. Laboratoarele sînt noi, aparatura este nouă și noi sînt problemele de studiu și cercetare. Covârșitoarea majoritate a cercetătorilor științifici provin din promoțiile de absolvenți ai anilor noștri și însuși institutul este o creație a acestor ani. Cîndva, demult, a existat un așa-numit Institut român pentru energie; dar acesta nu-și merita numele cu nimic, fiind în fond un club de conversații teoretice, rupte de viață. Ca atîtea alte înfăptuiri pe tărîm științific, Institutul de energetică al Academiei R.P.R. s-a născut pe un sol virgin, pe temeiul cerințelor cres-

cînde ale industriei socialiste în special, ale economiei noastre în general.

Tovarășul Simion Faur, secretarul științific al institutului, înfățișîndu-ne realizările, problemele, planurile și perspectivele muncii de aici, face ca termenul „energie” să revină mereu în discuție. De fiecare dată cu un înțeles mai profund și mai larg. Avuția de energie electrică a patriei trebuie mereu și mereu sporită, iar căutătorii de energie, cercetătorii științifici de aici, au tot ceea ce le trebuie pentru a smulge combustibililor inferiori solizi, lichizi sau gazoși, comorile secrete. Există laboratoare de utilizare pentru fiecare dintre acești combustibili. Dar ceea ce face fala institutului și ceea ce ne încîntă mai mult și privirile și inimile e laboratorul de utilizare a izotopilor radioactivi în cercetările energetice. Modern, bine utilat, cu mari perspective de dezvoltare, acest laborator se înscrie pe linia atîtor și atîtor mărturii ale avîntului cercetării științifice din țara noastră, în pas cu tehnica mondială.

„Pînă acum am reușit să construim o mașină electronică de calcul. Intenționăm să utilizăm asemenea mașini în rezolvarea noii probleme a repartiției automate a sarcinilor în sistemul electroenergetic național”.

Aceste cuvinte, care definesc un proiect real de mare însemnătate, Simion Faur le rostește cu un anume firesc, propriu omului care știe cu precizie că vor deveni în curînd faptă. Și este profund semnificativ că le rostește un absolvent din 1947. Cu numai cîțiva ani înainte de absolvire, promoțiile anterioare nici n-ar fi visat ca în mica noastră țară să fie create condiții pentru o cercetare științifică cu ajutorul energiei atomice. Astăzi aceste condiții sînt la îndemîna cercetătorilor noștri, care-și făuresc proiectele pe măsura uriașelor surprize pe care le promite atomul descătușat și pus în slujba omului. Într-adevăr, un temei minunat pentru votul dat reprezentanților poporului, care, condus de partid, asigură condițiile pentru o dezvoltare fără precedent a științei și tehnicii în patria noastră.

Vrem să stăm de vorbă cu Anica... Sîntem îndrumați la sectorul de etirare...

În drumul nostru străbatem mai multe hale. Pentru prima oară însă cuvîntul „hală” ni se pare nepotrivit. Asta din pricina senzațiilor vizuale care ne copleșesc. Pardoseala, un linoleum ca o oglindă... Din tavan șiruri de sufite fluorescente inundă cu o lumină dulce și totodată caldă fiecare încăpere dreptunghiulară, care aduce mai degrabă a sală de festivități! Dacă n-ar fi mașinile de filat, care zumzăie ca niște bondari, n-am crede că ne aflăm într-o uzină! În drum întîlnim sute de fete îmbrăcate în halate cochete și legate la cap ștren-

gărește cu bîsmăluțe colorate. Dar Anica? O găsim la sortarea copsurilor. O fată blondă, care ne privește cu ochi mari. Aflăm că are optsprezece ani.

— Dumneata votezi pentru prima oară. Te rugăm să ne spui și nouă: pentru ce votezi?

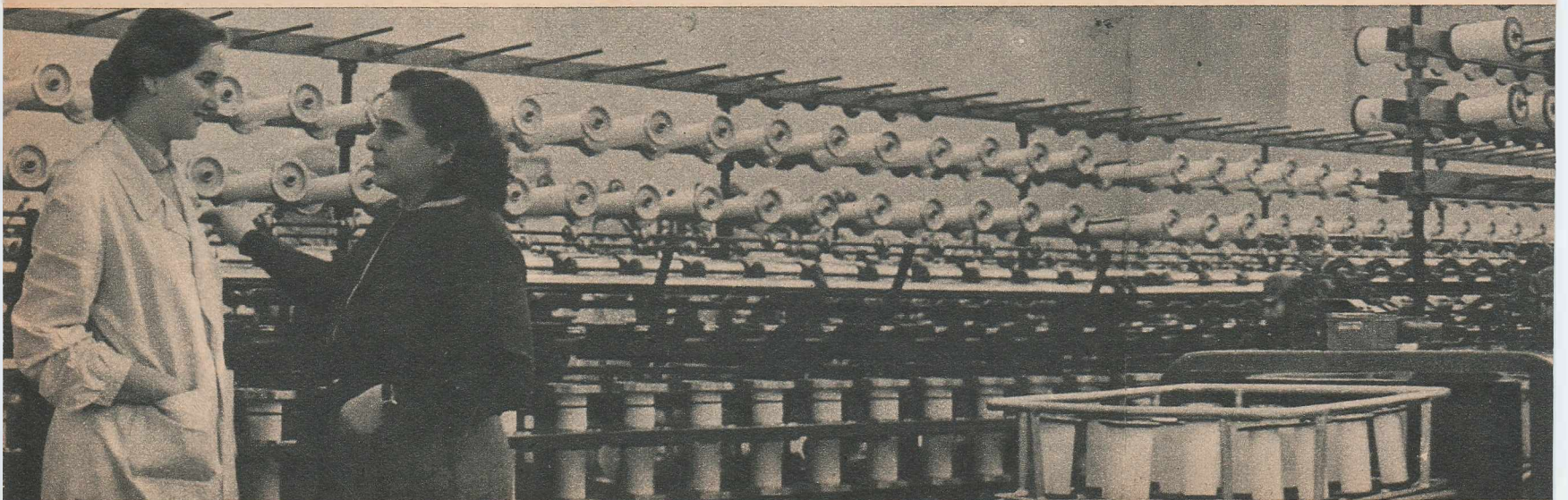
Fata stă o clipă și se gîndește.

— Pentru multe... În primul rînd pentru că lucrez într-o uzină ca aceasta. Sînt de la țară. Cînd eram mică visam să plec la oraș. Condițiile din uzina noastră au depășit însă cu mult visele mele...

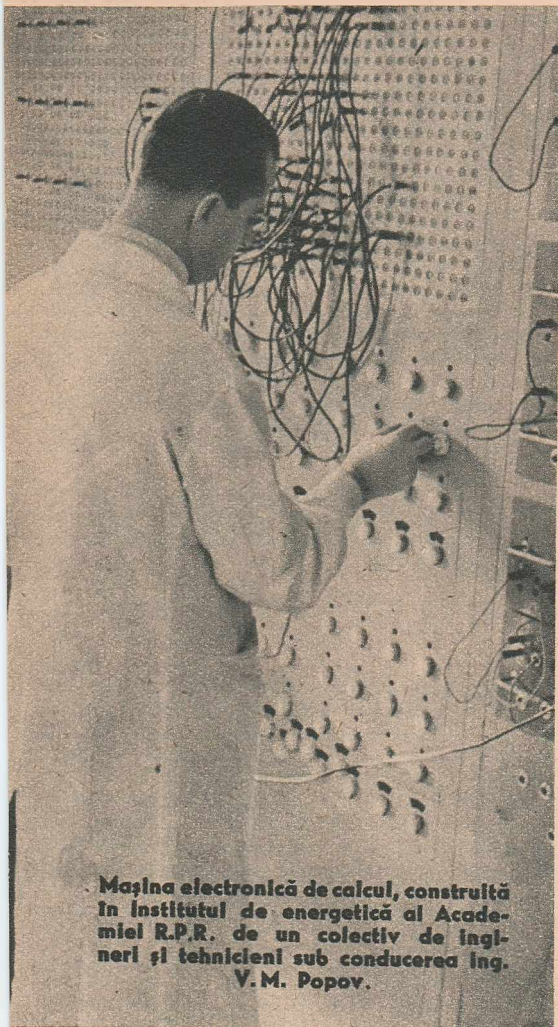
Ascultăm apoi o scurtă poveste. După terminarea școlii profesionale de la Buhuși, Anica e repartizată la Săvinești. Aici, doar ziduri proaspăt înălțate. Ca să fie de folos curăța piesele

În casă nouă, covor nou...

O convorbire a Anicăi Albu cu tovarășa Rica Butnaru, candidată în circumscripția electorală orășenească nr. 32.

E VOTĂM • PENTRU CE VOTĂM • PENTRU CE VOTĂM

Mașina electronică de calcul, construită în Institutul de energetică al Academiei R.P.R. de un colectiv de ingineri și tehnicieni sub conducerea Ing. V. M. Popov.

Vacanșastudențească-s-a încheiat. Animați de prea-plinul impresiilor, studenții umplu din nou amfiteatrele, laboratoarele, căminele. Viața studențească își revia ritmul pasionant. Reîntorși în centrele universitare, studenții sînt întîmpinați de statura falnică a noilor cămine, de noile aparate cu care au fost între timp dotate laboratoarele, de sălile de seminar reamenajate. Din biblioteca Facultății de științe juridice, întrerupîndu-și o clipă lectura, Felicia Cucu privește pe fereastră silueta elegantă a noului cămin de 1.000 de locuri al Universității „C.I. Parhon”, complex modern, în întregime realizat din sticlă, oțel și beton, dotat cu mobilă modernă, neon, săli de lectură, stație de radioficare, cantină; el are un frate gemăn și la Cluj și în curînd alte asemenea complexe se vor construi la Craiova, Timișoara, Brașov, Iași și Tg. Mureș.

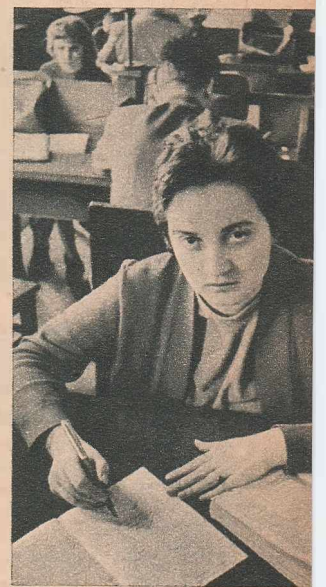
Fiiică de muncitor care el însuși și-a făcut studiile superioare în anii puterii populare, devenind inginer, Felicia Cucu este tipul de student care, conștient de tot ceea ce datorează poporului și partidului pentru condițiile de studiu și trai ce i-au fost create, se pregătește pentru a dobîndi o calificare superioară. Anul acesta, Felicia Cucu, studentă în anul II, a luat la examene nota 10. Și tot anul acesta Felicia Cucu votează pentru prima oară.

— Între votul pe care îl voi da candidaților F.D.P. și nota 10 la examene, eu fac o legătură intimă. Într-un fel, nota 10 este și ea un vot, exprimarea prin studiu a devotamentului meu față de lupta poporului nostru pentru socialism. Votînd pentru candidații F.D.P., voi exprima bucuria pentru acest înalt drept cetățenesc pe care îl am la 19 ani, ca și pentru adîncă fericire de a studia în condiții nevisate de generațiile trecute.

Generațiile trecute de studenți, lipsite la vîrsta

Feliciei Cucu de drepturi cetățenești, își iroseau tinerețea în mensele insalubre, muncind din greu pentru a-și asigura traiul și taxele, însușindu-și cu mari sacrificii învățătura. Cine și-ar fi permis măcar să vizeze realitățile de azi? Să desprindem cîteva cifre: pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, bugetul de stat pe anul 1961 prevede alocarea de 4,155 miliarde lei; aproape 4 milioane lei au fost investiți pentru construirea noului local al Facultății de științe naturale; în învățămîntul superior vor fi date în folosință săli pentru cursuri și laboratoare în suprafață totală de 36.000 m²; se vor construi cămine studențești cu o capacitate totală de aproape 11.000 locuri; cantine pentru circa 12.500 studenți; va începe construcția Institutului politehnic din București.

Cu un sentiment de satisfacție citesc aceste cifre toți studenții; printre ei, bineînțeles, și Felicia Cucu. Fiecare din aceste cifre le impune. Ei răspund prin fiecare notă maximă îndatoririlor ce le revin. Iar acum, se bucură că pot răspunde și prin votul pe care îl vor da candidaților Frontului Democrației Populare.

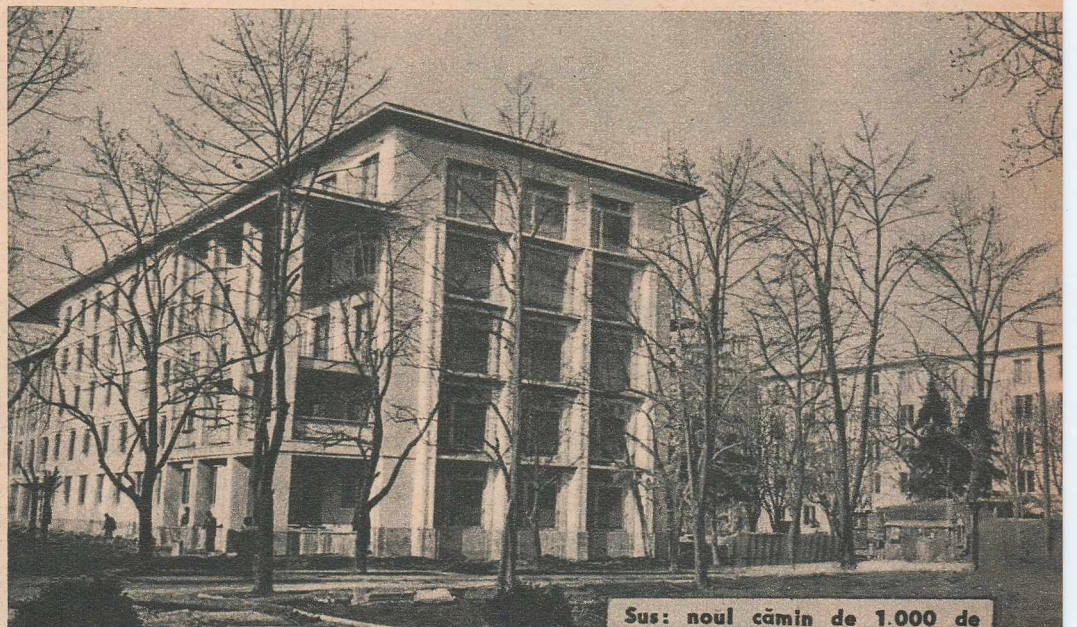

În acest an studenta Felicia Cucu a obținut la examene nota 10.

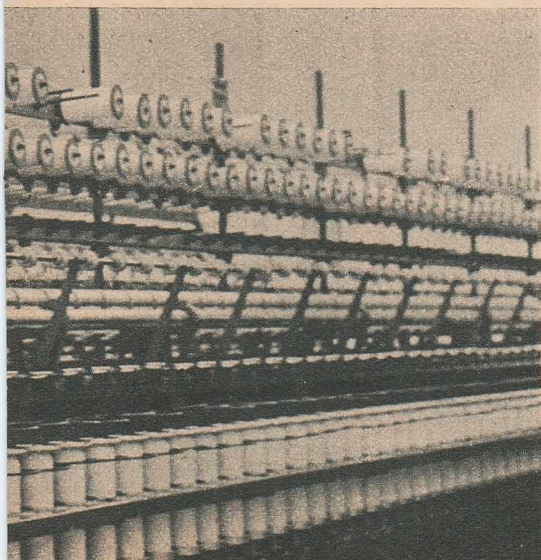
mașinilor care se montau. Cîte din aceste bijuterii de oțel n-au trecut prin mîinile ei! După o scurtă specializare la București, devine operator chimist la etirare...

— Mi s-au oferit condiții să învăț — își continuă povestea Anica Albu. De două luni m-am căsătorit. Soțul meu lucrează tot în fabrică. Locuim pînă deunăzi într-o încăpere de baracament. De cîteva zile am primit un apartament într-un bloc.

... Scara, împreună cu fotoreporterul, i-am făcut o vizită. Familia Albu își cumpărase în după-amiaza aceea un covor și tocmai îl aranja. Ne-a plăcut momentul și l-am immortalizat pe peliculă... Mobilă nouă, covor, perdele, veselă... Familia Albu pleacă într-un lung drum sub o stea fericită.

Sus: noul cămin de 1.000 de locuri al Universității „C. I. Parhon”. Jos: ca și în alți ani, anul acesta numeroși studenți și-au petrecut vacanța la munte.

La început am lucrat în Viișoara-Bistrița.
— Când?
— Demult... Absolvisem de-abia școala pedagogică. Țin minte că se apropia iarna și n-aveam cu ce încălzi clasa. Am dat serbări și din banii adunați am făcut o sobă.
— Dar primăria?
— Nici măcar lemne nu ne trimitea. Dimineața veneam mai devreme și făceam

Arhitectul Șerban Manolescu la masa de proiectare.

Și azi au adus copiii note bune. Drept răsplată, bunica l-a pofțit — ca de obicei — la cofetărie și de acolo, la film...

Pensionara Ida Páll locuiește într-un bloc nou de pe str. Edison nr. 1 din Tg. Mureș. Întrebând-o: „Cu ce gânduri veți merge la secția de votare?”
— ne-a răspuns:
— Cu gândul să votez pentru viața mea de azi... Pentru viața

Cinci minute de emoții: controlul calculatorului...

singură foc, să nu le fie frig copiilor. Cît despre om de serviciu, nici pomeneală... Peste cîțiva ani m-am transferat în Cîrșina.

— Aici ați avut condiții mai bune?
— De unde! Din lac în puț. Aveam o școală foarte ciudată: două clase în niște camere la primărie, o clasă în casa unui om și alte două la școala propriu-zisă. Într-o zi școala a ars. Tot noi, învățătorii, am strîns banii ca să zidim una nouă. Oficialitățile mai mult ne încurajau cu vorba. Ți-am relatat doar cîteva din condițiile învățătorului de odinioară.
— Și-acum?... Vorbiți-ne despre viața dv. de astăzi.

— N-o să te superi dacă o să încep tot cu o poveste amară... Înainte de '45 eu și soțul meu ne-am gândit să ne facem o casă. Am început să strîngem bani, lipsindu-ne de multe. Dar oricît ne străduiam, ei nu ne ajungeau să ne împlinim dorința. Abia după ce în regimul democrat-popular am obținut un împrumut, ne-am

O admirabilă casă de odihnă construită recent la Eforie, palatul sporturilor din Constanța, blocuri cu zeci de apartamente și bulevardul care leagă noua gară cu centrul orașului. Apoi: altă salbă de blocuri monumentale cu 4 pînă la 12 etaje — un front nou al Constanței în fața portului. La proiectarea tuturor acestor mari construcții — unele terminate, altele în curs de execuție — o prețioasă contribuție a adus și tînărul care n-a depășit încă vîrsta de 28 de ani — arhitectul Șerban Manolescu din Direcția de sistematizare, arhitectură și proiectări de construcții din Constanța — cu care am stat de vorbă.

— Ce reprezintă votul pe care-l veți da la 5 martie?

— Încă un prilej de recunoștință față de tot ce a făcut partidul pentru mine. (Și n-am fost o excepție: am obținut ceea ce obțin azi în mod obișnuit toți tinerii dornici să învețe). Din clasa a XI-a medie — subliniază arhitectul — și pînă în ziua cînd am absolvit facultatea am fost bursier. Pe vremea burgheziei, lucrurile stăteau

văzut visul realizat. În sfîrșit, la bătrînețe, avem casa noastră...

— În ce condiții lucrați acum, tovarășă învățătoare?

— N-am terminat cu răspunsul la cealaltă întrebare. Ascultă... Eu am văzut marea de două ori. O dată în tinerețe, cînd am făcut o excursie în niște vagoane de marfă pînă la Constanța. A doua oară de curînd, cînd am plecat la mare la odihnă. Înțelegi matală că s-a schimbat ceva...

Nu pot să nu-ți vorbesc de decretul din iulie 1959 prin care s-au îmbunătățit salariile cadrelor didactice, de înlesnirea prin cumpărarea în rate a îmbrăcămînții, de concediile de vară, de faptul că băiatul meu, care e student la Institutul pedagogic din București, are cămin gratuit. Chiar și bărbatul meu, care e un om în vîrstă, a absolvit facultatea de fizico-matematici în anii puterii populare. Cît despre condițiile în care profesez, vîno să ne vezi școala cea nouă și-ai să te lămurești...

Am tăcut. Am înțeles prea bine de ce tovarășa învățătoare Virginia Cazacu din Piatra Neamț votează la 5 martie candidații F.D.P.

cu totul altfel: învățai doi-trei ani și, neavînd mijloace proprii de întreținere la studii, intrai în biroul unui arhitect. Apoi iar mai învățai un an și iar intrai la stăpîn... Și așa mai departe, pînă ce te ajungea bătrînețea...

Așadar — continuă arhitectul Manolescu — la 24 de ani am fost cu diploma în buzunar și cu posibilitatea de a mă dezvolta. Aceasta însă nu-i totul: ca profesionist mi se asigură condiții excepționale pentru a practica cît mai bine meseria. Cu sprijinul Uniunii arhitecților am făcut o călătorie de studii la Moscova și la Kiev.

Apoi — continuă el — vedeți cît se construiește în întreaga țară: blocuri și iar blocuri pentru oamenii muncii. Mii de apartamente la București ca și la Baia Mare, la Iași ca și la Roman, la Cluj ca și la Tulcea, pe litoral, pe țărmul Dunării... În toate aceste mari construcții, noi, arhitecții, avem azi posibilitatea de a ne desfășura cu îndrăzneală toate cunoștințele și capacitatea pentru ridicarea unor monumente noi ale unei țări noi.

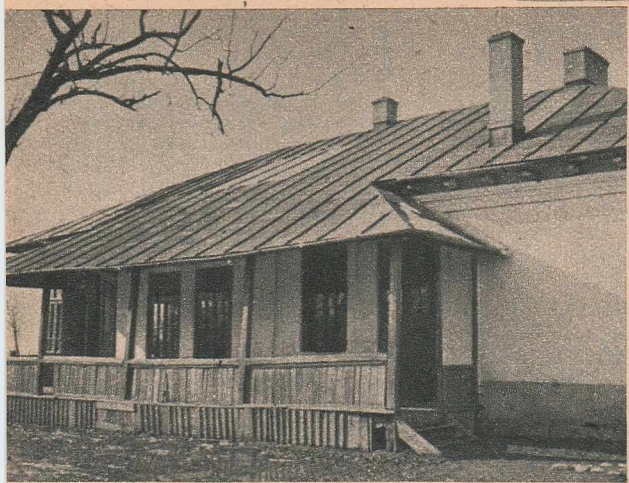
Înțelegeți deci — conchide arhitectul Șerban Manolescu — pentru ce-mi dau votul la 5 martie.

de azi și de mîine a copiilor și a nepoților mei. Viața mea din trecut? Am rămas văduvă în 1931... Aveam patru copii (cel mai mare era de 8 ani, mezinul abia împlinise 5) și nici un sprijin de nicăieri. Ani de-a rîndul am muncit din greu aplecată asupra lucrului de mînă, cîștigînd doar atîta cît să nu pierim de foame eu și copiii mei. Am plătit bir greu mizeriei: cel mai mic dintre feciori s-a prăpădit. Slab, prost hrănit, n-a putut rezista. Eh! Am trecut prin multe greutăți pînă la eliberare. Abia atunci mi-am găsit și eu un rost în viață. M-am angajat la început bucătăreasă și apoi am primit postul de magazioneră la internatul unei școli.

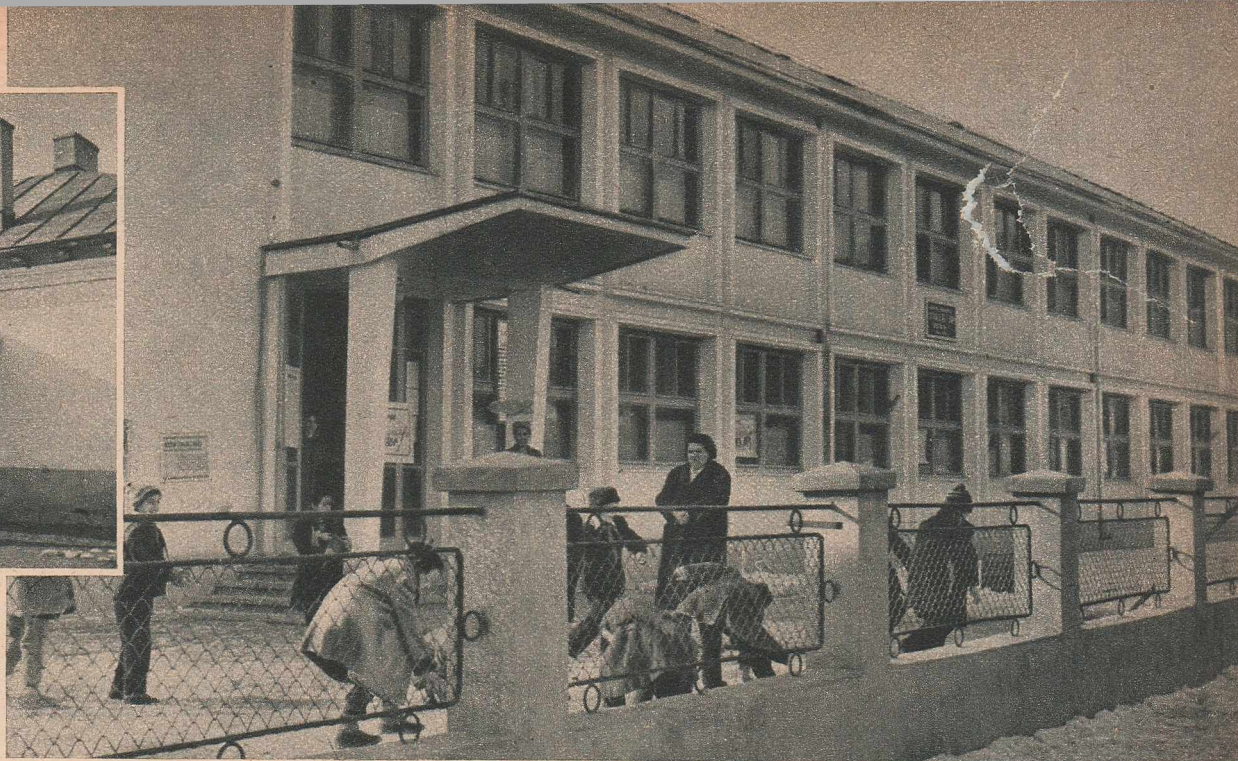
Azi sînt pensionară și trăiesc, împreună cu ai mei, într-o casă nouă. Pensia o primesc cu regularitate și îmi ajunge să duc o viață fără grija zilei de mîine. Frecventez des spectacolele de teatru și cinema. Și bineînțeles că marea bucurie a vieții mele sînt cele două nepoțele, pentru viitorul cărora îmi voi da votul candidaților Frontului Democrației Populare.

Prezența factorului poștal în casa pensionarei Ida Páll este totdeauna un prilej de bucurie. El aduce vești bune de la feciori și, în floarea lună, pensia.

Școala cea veche... și cea nouă...

Așa arată bulevardul care leagă acum gara nouă a Constanței cu centrul orașului. Unul din principalii proiectanți este și arhitectul Șerban Manolescu.

Militarii au toate condițiile pentru a-și perfecționa pregătirea de luptă.

In încheiere, am adresat întrebarea noastră sergentului Man Emil, dintr-o subunitate de pionieri. Răspunsul a venit numaidecât: — Cunoaștem cu toții, din documente și din povestirile celor vîrstnici, ce a însemnat armata în regimul burghezo-moșieresc. Batjocorit și umilit, ostașul nu numai că era lipsit de dreptul de a alege și a fi ales, dar era silit să slujească intereselor claselor exploatare.

Partidul Muncitoresc Român, guvernul Republicii

noastre Populare, făurind armata poporului, i-au încredințat o misiune de înaltă cinste și răspundere: aceea de a veghea cu vigilență pacea și independența patriei, cuceririle socialiste atît de scumpe poporului muncitor. Învățînd să mînuim cu iscusință tehnica de luptă modernă, noi învățăm totodată să ne iubim fierbinte patria socialistă și poporul muncitor, ne însușim temeinic ideile nobile ale internaționalismului proletar și respectul față de toate popoarele iubitoare de pace și libertate.

Însuși faptul că astăzi militarii sînt cetățeni cu drepturi depline vorbește grăitor despre prețuirea și încrederea pe care poporul o acordă armatei sale. Prin grija partidului și guvernului, noi militarii avem toate condițiile pentru a ne perfecționa fără încetare pregătirea de luptă, pentru îmbogățirea cunoștințelor politice și de cultură generală. Șîntem bine echipați, avem o hrană consistentă, de bună calitate, cluburi bine utilate, biblioteci, materiale

necesare activităților politico-culturale și sportive.

Iată pentru ce votul nostru de la 5 martie va însemna totodată întărirea hotărîrii fiecăruia din noi de a nu precupeți nici un efort pentru a ne instrui temeinic, contribuînd astfel la sporirea continuă a capacității de luptă a armatei, strajă de neclintit a patriei noastre dragi.

În armata noastră populară militarii sînt bine echipați.

7

CANDIDATUL

— schiță —
de Liviu MAIOR

Ilustrație de Tio PELTZ

proaspăt al cotețului, risipind amorțeala dulce a grăsanului tolănit în paie.

— Peste o lună, prietene, te mutăm la căldură, în cămară. Ce spui, Hector? O să-ți prindă bine și ție o bucată de costiță afumată.

Dulăul înălță botul umed, trimițându-i fuioarele albe ale respirației: „Mi-e milă de bietul Ghiță...”

— Ți-e milă? Te cred; parcă mie nu? Da' n-avem încotro... Vino să vedem porumbeii.

Apoi de la porumbei trecu să cerceteze cuibarele găinilor. Se opri în dreptul țarcului de trestie al micuței sale grădini de zarzavat.

— La primăvară punem mai multe roșii. Ai văzut, prind bine și la noi, la munte.

Hector căscă fără jenă, scuturându-și blana deasă: „Nu-mi plac roșiile...”

Alecu se întoarse, îmbrățișându-și dintr-o singură privire întreaga gospodărie. Streșinile și scocurile argintii, țiglele curate, pereții tencuiți de curînd, gardul nou, curtea, grădina, totul se răsfața, strălucind sub soarele molcom al după-amiezii.

Privindu-le, Roșca își simți din nou, ca de fiecare dată, sufletul încălzit de o bucurie largă, plină de mîndria și încîntarea gospodării sigure de sine.

...În casă, așezat pe sofaua din dormitor, îl aștepta un necunoscut. Era un tînăr mărunț și tuciu, îmbrăcat cu o scurtă îmblănită. Se ridică jenat:

— M-a poftit aci soția dv. Mă scuzați.

— Să-mi trăiești, flăcăule; noi nu mîncăm oameni. Scoate-ți haina și îndeasă-te în scaun ca un bărbat, nu ca o fată mare.

Celălalt rise fără glas. Urarea gazdei — care avea darul de a aminti dintr-o dată numărul apreciabil de ani care îi desparte — îl făcu să se arate în continuare stîngaci și scurt la vorbă.

— Numele meu este Eftimie Petrescu — spuse el.

— Numele dumitale nu-mi spune deocamdată nimic — remarcă fără sfială Roșca, căutîndu-și din ochi țigările. Ia să vedem ce s-a întîmplat.

— Nimic — tuși Eftimie. Doream să discut cu dv. unele probleme de ordin obștească.

— Așa, flăcăule! — rise gazda. Spune clar și răspicat: mă numesc Eftimie Popescu...

— Petrescu...

— Petrescu, scuză-mă, și am venit să fac propagandă electorală. Unui agitator nu-i stă bine să se arate atît de timid. Ia să vedem!

Dar musafirul nu mai părea acum la fel de sfios. Surîdea privindu-și cu bunăvoință interlocutorul.

— După cîte țin minte, nu ați fost la ședința de propunere a noului candidat.

— Nu.

— Nici la cea în care acesta s-a întîlnit cu cetățenii.

— Nu. Îți explic ce s-a întîmplat. Noi am avut aici, timp de patru ani, un deputat admirabil: Horșă Dumitru. Omul acesta a făcut pentru circumscripția noastră o mie și una de lucruri frumoase. El s-a luptat să ni se pazeze toate străzile, să se amenajeze parcul, datorită și strădaniilor lui cartierul arată așa cum arată. Ei bine, am aflat din ziar că pentru viitoarea legislatură, cetățenii din circumscripție au propus pe altcineva... Nu i-am reținut numele.

— Tovarășul Horșă s-a mutat cu locuința în partea vestică a orașului.

— Știu... Și, drept să-ți spun, nu m-am bucurat de loc. Personal l-am prețuit foarte mult.

Alecu Roșca se opri, țugînd buzele:

— Văd însă că în loc să te „agiți” dumneata, fac eu propagandă electorală... Să-mi spui dumneata ce

se va face de acum încolo. Vorba aia, ca să știm pe cine și de ce votăm.

— Va trebui în primul rînd să continuăm lucrările începute. Să pavăm strada pînă la șosea.

— Lasă-le astea. Ce facem cu școala elementară? S-au terminat abia fundațiile. Horșă avea planuri mari: să o sfîrșească numai cu muncă voluntară și aproape fără cheltuieli din partea statului.

— Există toate posibilitățile să o ridicăm chiar fără cheltuială. Sînt prevăzute încă de pe acum toate măsurile. Oculul silvic ne-a aprobat să tăiem 60 de plop din Lunca Bistrei. Trunchiurile vor fi despicate gratuit la gaterul din Plopișoara. Piatra de var o vom aduce de la cariera din Crăițele. Cărămizi, 120.000 de bucăți cu șapte bani fiecare, tot din Plopișoara. Sfatul și uzina ne vor asigura gratuit mijloacele de transport. Vom organiza patru baluri în cartierul nostru și vom obține și fondurile bănești necesare...

— Dumneata îl cunoști îndeaproape pe Horșă?

— Lucrăm amîndoi în secția de forjă a uzinei.

— ...Ascultă aci: nu ești cumva dumneata cel pe care l-a însărcinat tovarășul Horșă să se ocupe de clădirea școlii?

— Da... eu sînt.

— Ai văzut că am memorie zdravănă? Nu știam de ce-mi pare cunoscută figura dumitale...

Musafirul coborî privirea, strîindu-și zîmbetul ivit.

— De fapt — spuse el după o vreme — am venit pentru un lucru care vă privește personal. Secția financiară a sfatului v-a calculat — după cum susțineți — un impozit greșit...

— Exact! L-am rugat pe Horșă să-mi ajute... O fi fost omul prins de treburi și a cam uitat...

— Oarecum. În orice caz n-a uitat să ne lase cererea dv. cu rugămîntea de a o rezolva cît mai curînd posibil. De altfel, candidatul dorește să preia pe de-a-n-tregul moștenirea lăsată de Horșă.

— Intenția e laudabilă. Numai să-l vedem ținîndu-se de treabă... Ascultă, nu înțeleg un lucru: de ce nu-mi pomenești de fel numele candidatului nostru?

— A, da... — rise musafirul. Păi vi l-am spus cînd m-am prezentat: Eftimie Petrescu.

Iar ai slăbit ca un țîr; a rămas numai blana de tine! Treaba ta.

Și privi cu un aer dojenitor spre dulăul roșcovan ce i se lungise mios la picioare, vînturînd zăpada cu coada stufoasă.

Cineva striga prin fereastra deschisă a bucătăriei:

— Ia-ți paltonul, Alecule! E frig azi.

Nu răspunse. Ieșise îmbrăcat numai cu cojocelul suriu din blană de lup și cu căciula mițoasă, trasă adînc peste urechi, dar se simțea admirabil, cu tot gerul tăios. „Cîți ani ai, tovarășe Roșca?... Șaizeci și cinci? Nimeni nu-ți dă mai mult de cincizeci...” și zîmbi mîndru și măgulit, la fel ca azi-dimineață, amintindu-și de cuvintele pe care i le spusese unul din foștii săi colegi de uzină.

— Ți-e frig, Hector? Mai mare rușinea. Vino să-l vedem pe Ghiță.

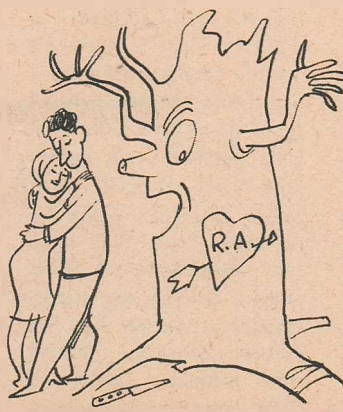
Urmat de ciine, se îndreptă cu pași voinicești spre fundul curții. Aci își sprijini coatele în gardul

E. ARNO

PRIMĂVARA...

...oamenii devin mai înțelegători.

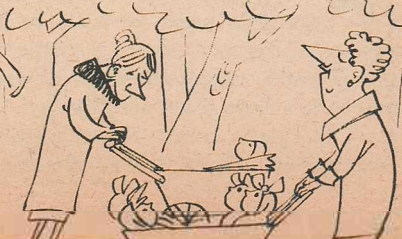

...alții devin alții de sentimentali încît fac pînă și arborii să ofteze.

...cîte unul devine însă prea... curajos.

...fotuși, chiar și primăvara se numără bobocii.

UN GÎND DE 8 MARTIE

— articol scris pentru
„Flacăra” —

de
Maria KISELEVA
ziaristă sovietică

Ne aflam în grădină.
Gazda, veselă și primitoare,
ne oferi fructe.
Pe iarbă, pe sub pomii
încărecați cu rod se jucau
copiii. Deodată, dintr-un
pom căzu un măr. Abia
atunci băgarăm de seamă
forma ciudată a pomului.
Coroana îi lipsea aproape
cu desăvîrșire; doar o crean-
gă își întindea într-o parte
brațul stingher.

— Amintirea războiului... —
ne lămuri gazda
și în ochii ei apărură pentru
o clipă groaza. Cu palma-i
aspră mîngie capul copilului.
Pe tatăl acestui copil,
ca și pe fratele lui mai mare,
îl răpise războiul...

★

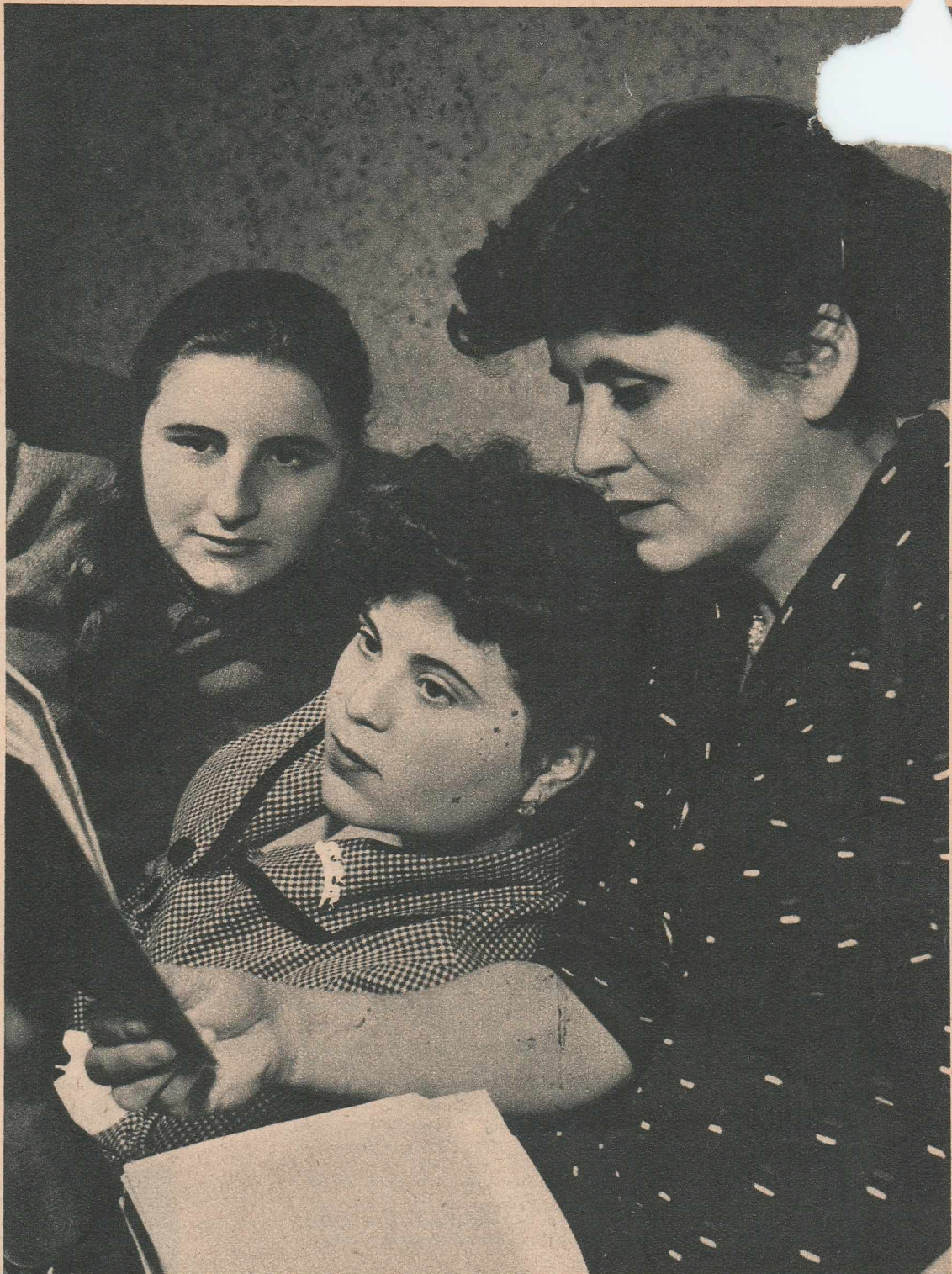
Aceasta s-a întîmplat
cu ani în urmă în satul
Copăceni din România. Dar
expresia din ochii femeii
n-am s-o uit niciodată.
N-am să uit pentru că și
eu am trăit războiul, pentru
că am mai întîlnit de multe
ori asemenea ochi la femei
din Polonia, Cehoslovacia,
Bulgaria, dar mai ales la noi
în Ucraina...

Războiul a rămas în urmă...
Și cit de multe s-au făcut
de atunci pentru fericirea omului!
Țările socialiste nu cunosc
șomajul, foametea, mizeria.
La noi, tuturor le sînt deschise
căile spre învățămînt.
Se apropie ziua în care
oisul omului de a zbura în
Cosmos se va realiza...
Viața este minunată!

Mai sînt însă și azi pe glob
țări unde se varsă sînge,
unde explodează bombe,
unde plîng mame...
Noi nu trebuie să mai îngăduim
asemenea fărâdelegi! Cei mai
buni oameni luptă pentru a le
curma.

Există sărbători fără de care
azi nu mai putem concepe
viața: sărbătoarea Marelui
Octombrie, Ziua Victoriei,
1 Mai, 8 Martie, Ziua copilului...
Dar ca de soare, oamenii au
nevoie de încă o sărbătoare
— sărbătoarea Dezarmării
Generale, Ziua Păcii pe pămînt.

Și eu, ca și milioane de
alte femei, cred că această
zi va veni.

Mama, fiica și nora (de la dreapta la stînga) studiază împreună pentru învățămîntul politic. E și acesta un punct al întrecerii dintre ele...

TOATE TREI...

de Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de S. STEINER

**DE CE A TREBUI
AMINATĂ ÎNTILNIREA
CU EROINELE
ACESTUI REPORTAJ**

I se poate întîmpla oricărui reporter: două după-amieze la rînd le-am căutat acasă pe eroinele reportajului de față și n-am reușit să dau de ele. Căci:

Geta — după cum mi-a povestit mai tîrziu — se afla la pictor. La pictorul Ion Sălișteanu, care-i face portretul. Iar după-amiaza următoare, a avut o ședință la Comitetul orașenesc U.T.M., a cărui membră este.

Maria mi-a interzis să spun și altora unde a fost: dar cum socot că discreția e inutilă în cazul de față, aflați că a avut de dezbătut pe larg cu doctorița probleme legate de apropiata apariție pe lume a celui mai tînăr membru al familiei Marian.

Cît despre *Lucia*, în locul ei am găsit o scrisoare, pe care factorul o strecurase în cutia poștală: era expediată din comuna Murgeanca, unde Lucia își petrecea concediul la bătrîni. Scria copiilor ei (i-am citit pe urmă

9

le) că bunicii îi așteaptă și pe dînșii, cu podul plin cu saci de făină
 Să vină. Primiseră tocmai pensia de colectivști...
 ele din urmă tot a avut loc întâlnirea cu Lucia Marian,
 Georgeta Ola, adică cu mama, nora și fiica. Ea s-a pen-
 mental 3 al blocului 20, scara A, din Ferentari — unde
 și fiica — și a continuat la fabrica „Tricotajul roșu”,
 toate trei, totdeauna în același schimb.

DE I-AR PUTEA VEDEA TATA...

Încerc să mă descurc singură: care o fi nora și care fiica? Lucia Marian e oacheșă, are părul negru și tenul smead (se ține bine pentru cei 46 de ani ai ei), așa că negruța asta cu cozi pe umeri îi e desigur fata. Dar rid toate trei de mine și trebuie să recunosc că dolofana de Geta, bălaie și frumușică foc, nu-i seamănă de loc mamei.

— Nici unul din copii nu aduce cu mine. Nici Nelu (și mi-l recomandă pe soțul Mariei, strungar de meserie), nici Laurențiu (pe care nu-l pot cunoaște pentru că e la școala de ofițeri) și nici Geta. Sînt toți trei leit tatăl lor. De i-ar putea vedea el astăzi!...

Dar mecanicul Nicolae Marian nu-i poate vedea. Într-una din diminețile lui aprilie 1944, în timp ce mergea spre fabrică, l-a sfirtecat o bombă. Nici nu i l-au mai adus Luciei acasă: nu au avut ce...

Pe perete, într-o ramă, o fotografie făcută la minut chiar în acea primăvară, mi-i arată pe soții Marian privind intimidăți la aparat și înconjurăți de copii: unul avea șapte ani, Geta — cinci, al treilea copil — trei ani. Rămasă văduvă, Lucia s-a trezit singură, cu ei. Nu mai avea putere nici să plîngă — îi plîngeau de foame copiii. Încotro? Nu știa nici o meserie, iar acasă — la țară — era foame; în cămăruța lor mică nu mai era nimic de vîndut. A bătut pe la toate porțile și n-a găsit nicăieri de lucru. Pînă la urmă, s-a angajat unde lucrase bărbatul ei, să măture secția mașinilor de urzit.

În familia Marian, fiecare avea pe atunci un vis: Geta dorea aprig să semene cu Marița, să poată prepara și ea (ca Marița, servitoarea din vecini) prăjituri cu cremă. Nelu opinea pentru meseria de brutar, dar brutar din cei ce fac numai franzele. Mama lor visa să devină o urzitoare pricepută, o muncitoare care să-și cîștige demn pîinea copiilor ei. Era vara lui 1944 și Lucia Marian — proaspăta proletară — începea să înțeleagă altfel rostul celor ce se petreceau în jurul ei...

NU-I NEVOIE SĂ FII ORATOR

Am uitat să pomenesc despre un amănunt care mi-a dat bătaie de cap în documentarea făcută pentru acest reportaj: Luciei Marian nu-i prea plac cuvintele. „N-am darul vorbirii” — zice ea. „Nu-i nevoie să fii orator pentru a-ți povesti viața” — îi precizăm noi. Dar Lucia Marian nu se lasă convinsă și aflăm cu greu cum a ajuns ea, după primii ani de muncă, fruntașa secției de urzit, cum depășea mai totdeauna norma cu 100%, cum — de îndată ce a știut perfect meseria — le-a calificat pe Manda Elena, pe Nagulete Varvara, pe atîtea și atîtea muncitoare nou venite în fabrică „Era doar datoră mea de comunistă — comentează simplu dînsa. Căci fabrica noastră se numea acum „Tricotajul roșu”, nu mai era a lui Juster” — adaugă tot ea.

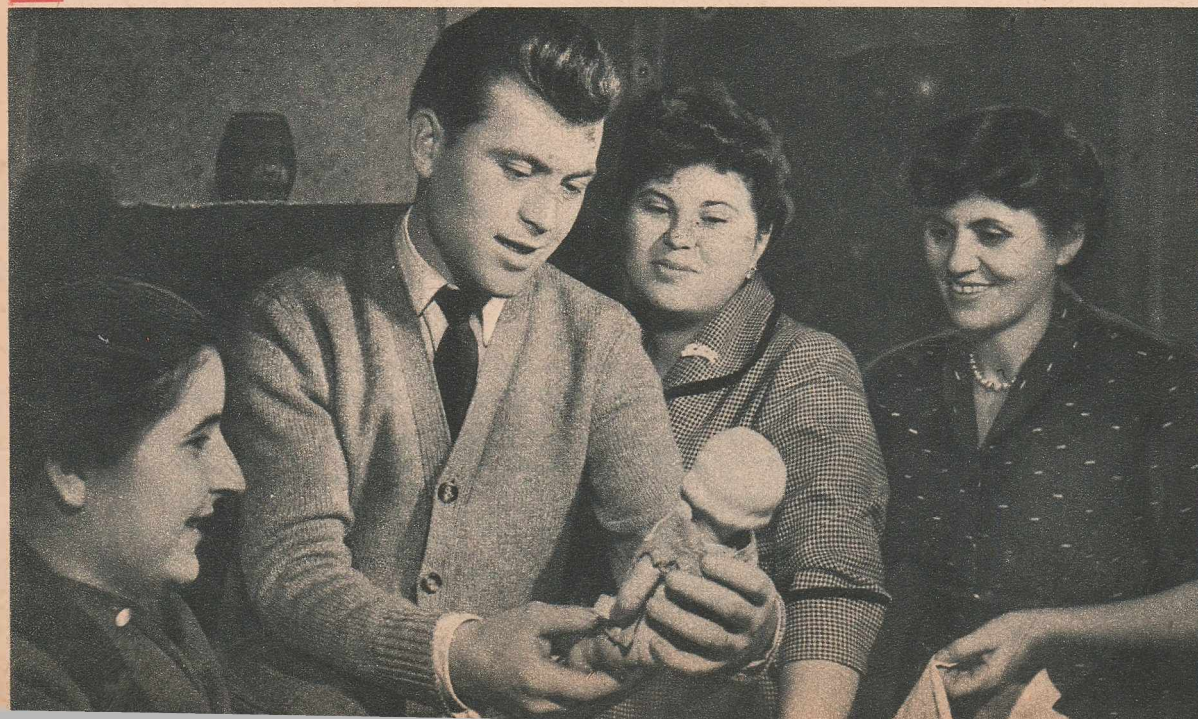
Notez pe scurt, așa cum mi le înșiră ea, sarcinile obștești pe care le-a avut de atunci: secretara organizației de bază P.M.R. pe atelier, membră în biroul comitetului de partid pe fabrică, președinta comitetului sindical al fabricii și, totodată, membră în comitetul raional al P. M. R. „V. I. Lenin”... „Nu-i nevoie să le scrieți pe toate — mă întrerupe ea. Dacă vreți, arătați doar că m-am străduit să-mi îndeplinesc întotdeauna sarcinile pe care mi le-a încredințat partidul. E de ajuns”.

Dar eu nu o ascult! Cred că e bine să se afle cum a devenit muncitoare fruntașă, om politic, conducător politic, văduva cu trei copii Lucia Marian, care în vara lui '44 mătura fabrica lui Norbert Juster și se gindea că cel mai greu lucru din lume e să știi să urzești pe bobină firele de bumbac.

1

2

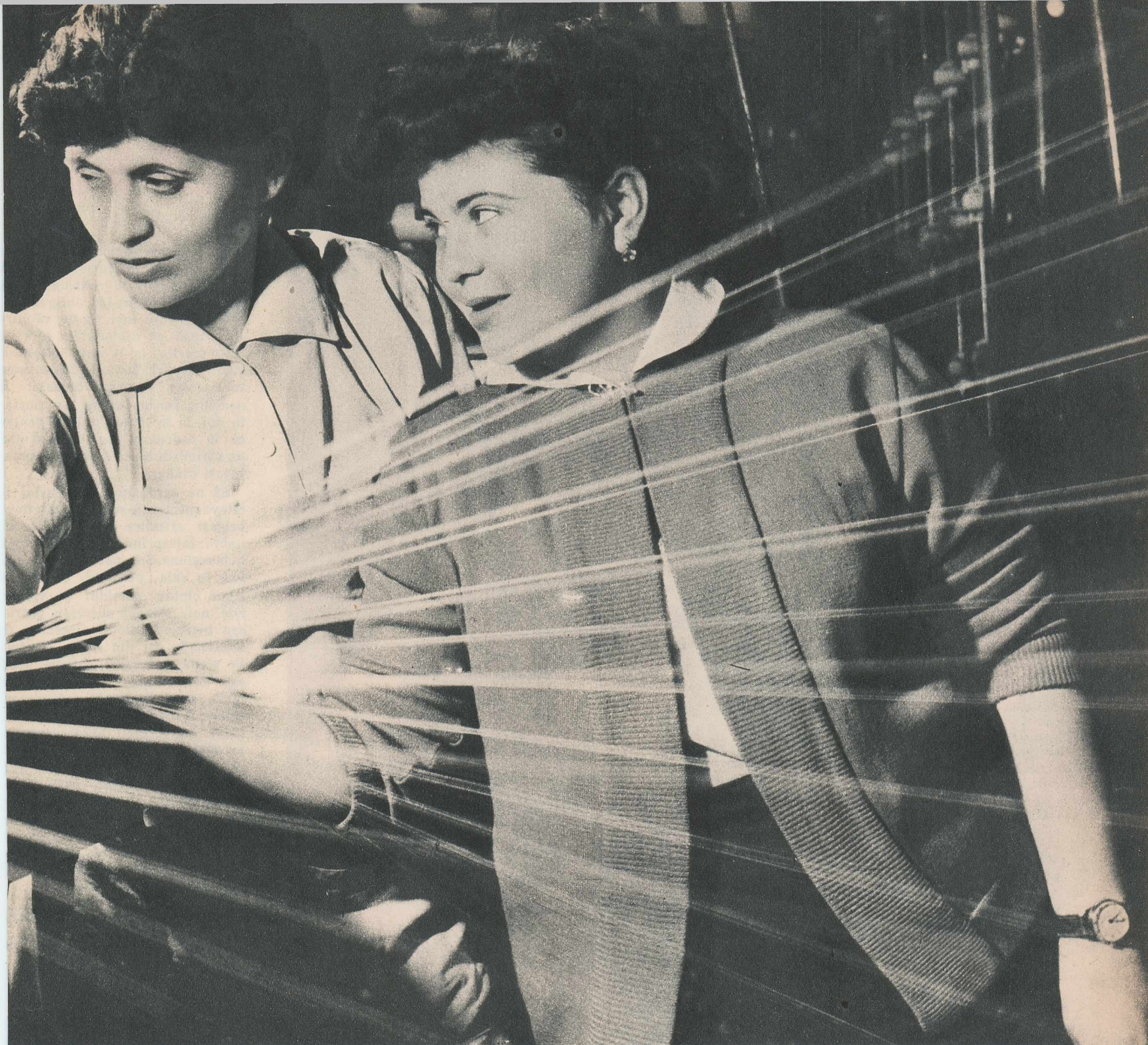

1

Fetele lucrează sus, la confecții. Mama, în secția preparație, la urzit. Aici fiecare vizită e cît se poate de instructivă.

2

În familia Marian este așteptat, cu emoție, un nou membru. Se pare că tatăl preferă o fetiță: păpușa a și fost cumpărată.

CE NE FACEM CU VISURILE VECHI ?

Când Georgeta și-a terminat cele șapte clase și a împlinit 16 ani, maică-sa a luat-o de mână și a dus-o la fabrică: „Dacă ai să fii vrednică, ai să capeți titlul înalt de muncitoare. Să ai grijă să nu mă faci de ris!”. („Zău, așa mi-a spus: ca la ședință; și pe un ton atât de grav, încît mi s-a făcut frică: mi se părea că n-o să ajung niciodată o muncitoare adevărată” — îmi povestește Geta).

Când Nelu a plecat la armată și a încredințat-o mamei pe tinăra lui nevastă, Lucia Marian și-a luat nora de mână și a dus-o la serviciul de cadre:

— Tovarășe Vișinoiu, familia Marian mai aduce fabricii o muncitoare. E fată harnică, vrea să învețe meserie. Ce ziceți: o primim?

... Sînt șase ani de atunci. Acum, mama urzește firele sintetice, străvezii ca ale păianjenului, iar fetele confecționează din vâlurile diafane ale relonului, bluze dantelate, lenjerie vapoasă. Mama urzește zilnic 8-9 bobine — în loc de cinci cît îi e norma. Fetele dau — împrenă cu brigada din care fac parte — încă 75 de bluze pe zi peste normă. Între cele „două generații” se desfășoară o întrecere tacită, despre care nimeni nu vorbește cu voce tare și pe care — paradoxal lucru! — fiecare ar dori să o câștige și ea, dar și „tabăra adversă”.

Nelu Marian e — așa cum am arătat — strungar și-și iubește mult meseria; soțul Georgetei e economist și munca lui i se pare deosebit de interesantă; pentru Laurențiu, faptul că este ofițer în armata noastră populară, înseamnă o mare cinste. Dar în familia Marian s-a recunoscut o dată pentru totdeauna că munca cea mai frumoasă, cea mai

pasionantă, este cea a muncitoarelor de la „Tricotajul roșu”. Cred că înțelegeți cine a hotărît acest lucru...

Ce ne facem, Georgeto, cu visurile din copilărie? Oare mai visează astăzi la noi vreo copilă să devină „Măriță”?...

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

Nu cred că am găsit cea mai nimerită încheiere pentru reportaj, dar, în orice caz, faptul e adevărat, iar adevărul trebuie spus. Georgetei Ola, membră în comitetul orașenesc U.T.M., responsabilă cu munca organizatorică în comitetul U.T.M. pe fabrică, avînd vîrsta „respectabilă” de 22 de ani și doi ani vechime matrimonială, îi e cam frică de mama ei. Poate cuvîntul „frică” nu e cel mai potrivit, dar nici prea departe de cel exact nu e. Să ne lămurim. Cu peste șase luni în urmă — la 26 august 1960 — într-o ședință de partid, a fost discutată candidatura utemistei Georgeta Ola. În curînd ea va trebui să-și analizeze în fața organizației munca desfășurată în această perioadă, și — firește — evenimentul e așteptat cu emoție. Mai ales că unul din vorbitori s-a și înscris la cuvînt, precizînd că nu-și va limita timpul și anunțînd în mare cam despre ce va vorbi:

— Georgeta Ola, muncești bine, e drept, dar de ce nu-ți ții angajamentul și nu te-apuci de învățat? De ce nu-ți termini studiile? De ce ești impulsivă și repezită uneori? De ce ai cam uitat să mergi la un spectacol de teatru, la un concert? Muncitorul nostru de azi trebuie să fie un om cult, că doar nu mai vine de la mătură...

Vorbitorul respectiv e Lucia Marian, muncitoarea frunțasă, comunista, mama. Și să fim sinceri: de critica mamei — oricît de constructivă ar fi ea — parcă tot te temi puțin.

DIA

Să ne înțelegem: dialogul presupune o discuție, un schimb de păreri, o confruntare de opinii; el are loc, obligatoriu între doi inși. Să nu vă mira însă că dialogul la care vă luăm martori (și la care, sintem siguri, ați participat și dumneavoastră...) este oarecum deosebit. Este deosebit pentru că nu s-a purtat în doi, ci în câteva sute, și pentru că în cadrul lui nu s-a făcut nici un schimb de replici, deși el a rămas totuși dialog.

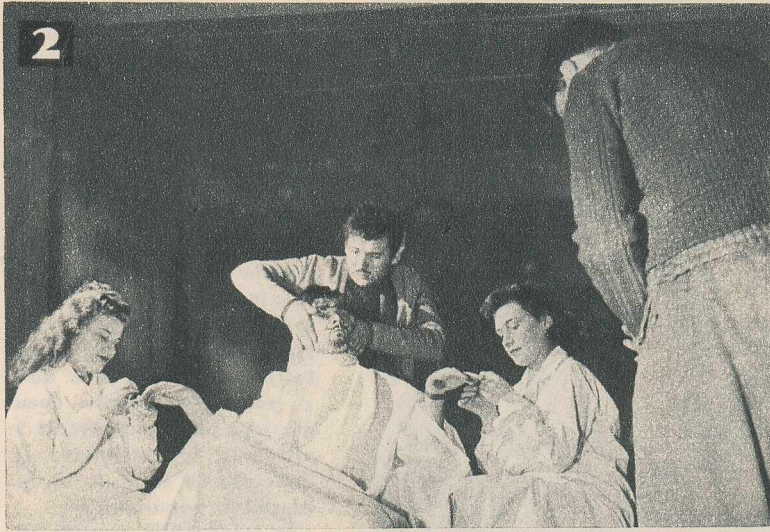
Să ne explicăm. Am asistat la câteva spectacole susținute de câteva brigăzi artistice de agitație al unor întreprinderi și instituții bucureștene. Sus, pe scenă, brigada jos, în sală, publicul. Cei de pe scenă cântau partidul și vremurile noi, slăveau succesele patriei sau biciuiau bilciul alegerilor din odinioară; cei din sală ascultau. Pe scenă — muzică, veselie, tinerețe (chiar dacă unii au trecut de mult, în ce privește anii, pragul tinereții); jos, în sală — de asemenea. La început aveai senzația că între cei de pe scenă și cei din sală are loc un dialog. Un dialog despre viață. Despre viața noastră, din care am alungat exploatarea și exploatarea. Despre viața noastră liberă, pe care ne înșine ne-o făurim din ce în ce mai bună, mai fericită.

Bazil DUNĂREAN

Fotografii de E. IAROVICI

OG... cu sute de participanți

① Partidul! Organizatorul victoriilor noastre! (Moment din programul brigăzii de agitație a Teatrului Armatei).

② Așa era pe vremuri: deputatul își făcea „toaleta”, iar omul de rînd era scos afară în ghionții! (Brigada artistică de agitație a fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”).

③ Sfînta trinitate a trecutului: deputatul, bătăușul și exploatorul! Votai sau nu votai, ei tot ieșeau la vot!

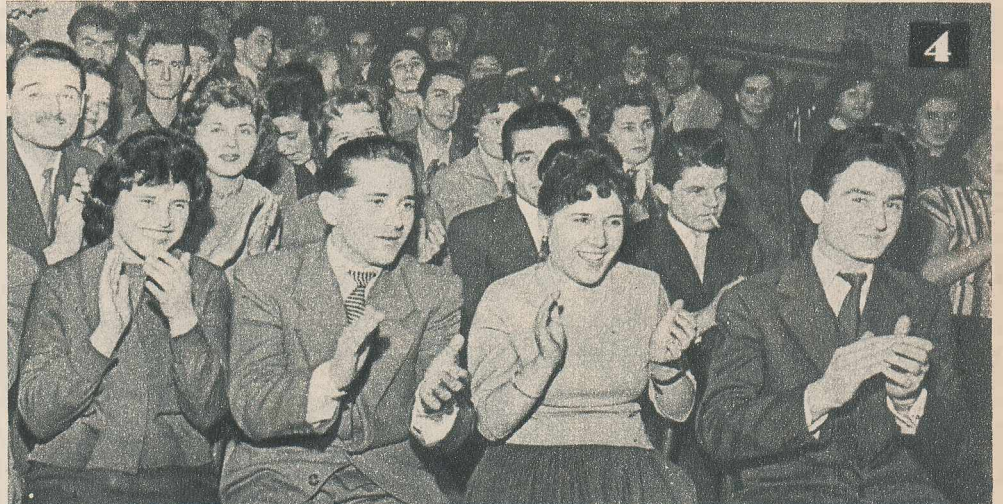
(Brigada artistică de agitație a Ministerului Agriculturii).

④ Se rîde, se aplaudă! „Joița tineretului”, de data asta pe teme de alegeri, de la magazinul I.C.S. „Victoria” primește vizita tinerilor muncitori ai fabricii „I.C. Frimu” din București.

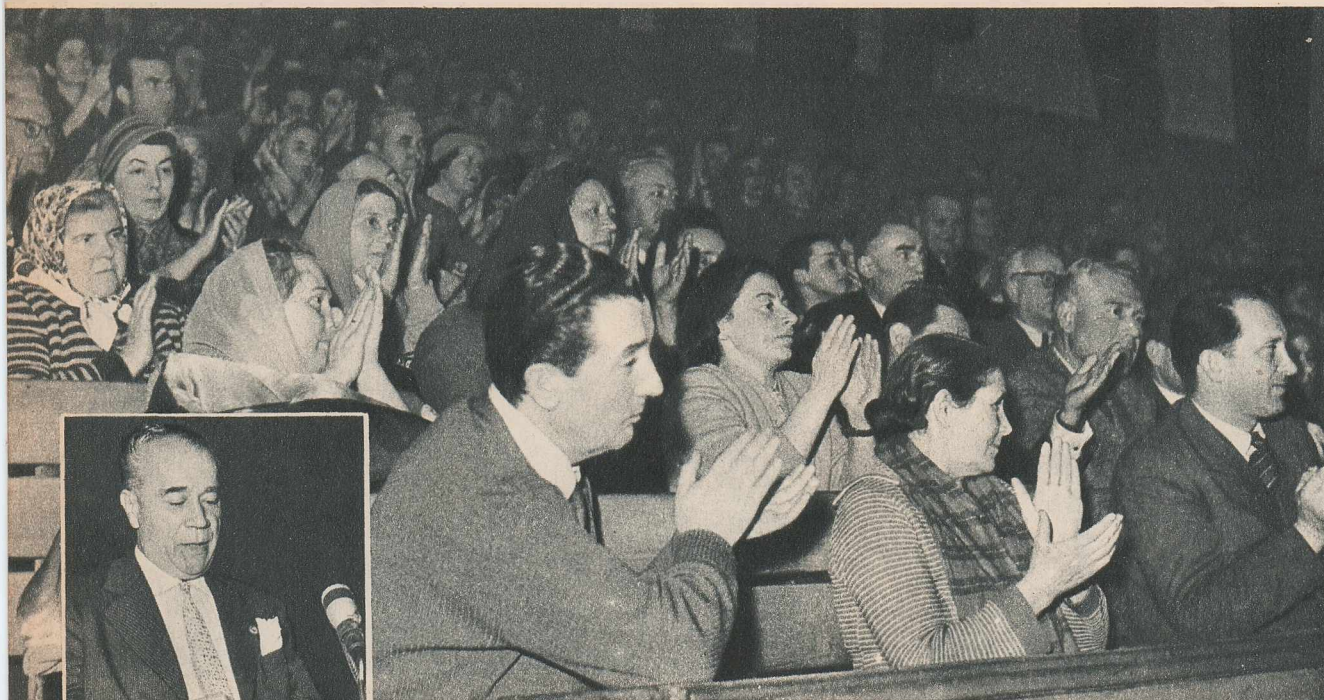
⑤ „Ca la Tănase...” este numai un număr din programul ansamblului de amatori de pe lângă Casa Centrală a Armatei.

⑥ Construcții noi, în București ca și pe întreg cuprînsul patriei, iată pentru ce votăm!

(Alt moment din programul brigăzii de agitație a Teatrului Armatei).

FOTOCRONICĂ ELECTORALĂ

În aula Institutului de științe economice „V.I. Lenin” s-a întâlnit cu alegătorii săi academicianul Horia Hulubei (în medallion), candidat în circumscripția electorală nr. 5 Ana Ipătescu din București.

În ultimele zile înaintea
lul 5 martie au avut loc
în toată țara însuflețite
întâlniri între candidații
Frontului Democrației
Populare și alegătorii lor.
Zeci de mii de cetățeni, oa-
meni ai muncii, tineri ce vor
vota pentru prima oară sau
bătrâni cu amare amintiri
despre altfel de „alegeri”
și-au spus cuvântul cu răs-
pundere în probleme ce ade-
seea priveau nu doar carti-
erul, satul, orașul sau re-
glunea lor, angajându-se să
sprijine nemijlocit, prin pro-
pria lor contribuție de muncă,
realizarea dezideratelor co-
mune. Întâlnirile cu alegă-
torii constituie — fără doar
și poate — o bogată docu-
mentare pentru candidați în
viitoarea lor activitate de
deputați, de slujitori ai in-
tereselor poporului.

În fotografiile noastre re-
dăm câteva aspecte de la
întâlnirile cu alegătorii ale
unor candidați în alegerile
de deputați pentru Marea
Adunare Națională.

Elena Săvulescu (în medallion),
muncitoare la fabrica „Stela”,
candidată în circumscripția e-
lectorală nr. 10 Tei din Bucu-
rești, s-a întâlnit cu alegătorii
în noul local de școală din
cartierul Floreasca.

Cunoscutul strungar Alexandru
Chiru(x) de la uzinele „Vasile
Tudose”, candidat în circum-
scripția electorală nr. 2 Co-
libași, s-a fotografiat în mijlocul
alegătorilor din comuna Căli-
nești, regiunea Argeș.

EXPEDIȚIE ÎN JUNGLA ELECTORALĂ A „LUMII LIBERE“

— pamflet —
de Lascăr SEBASTIAN

Tehnica alegerilor a atins culmea „civilizației“ în țările capitaliste. Să luăm, de pildă, Iranul, unde au fost recent alegeri. Aici, ca să votezi, n-ai nevoie să știi unde ți-e secția de votare, nici să dai măcar ochii cu urna ori cu buletinul de vot. Stai frumușel acasă, îți afunzi picioarele în puful unui covor persan veritabil, îți sorbi cafeaua dimineața, deschizi ziarul preferat și afli că — gata! — ai și votat. Se poate ceva mai civilizat? Există o tehnică mai dezvoltată? Recunoaștem că lucrul e de necrezut. Totuși, așa este. Iată, în adevăr, ce ne spune ziarul „Paris-Presse-L'Intransigeant“: „În Teheran, oraș cu două milioane de locuitori, numai 6.000 de „alegători“ au fost chemați să aleagă pe cei 15 deputați. În unele orașe din provincie alegătorii au aflat numai din ziare că s-au prezentat la urne și pe cine au votat“. Clar! Și devine cu atât mai clar, cu cât alegerile la care se referă ziarul parizian s-au desfășurat — acum, în februarie 1961 — după alegerile care s-au ținut în august anul trecut și care au fost anulate. Tehnica alegerilor din august s-a arătat atât de „dezvoltată“, încât, dezvăluindu-se din plin matrapazlicurile electorale ale fostului premier Egbal, n-a mai fost chip și în cele din urmă alegerile au trebuit să fie anulate. Despre alegerile de acum,

**VOTEAZĂ, CĂ TE
TAI! • DACĂ VO-
TEZI, TE OMOR!
• SE CAPĂTĂ ȘI
BANI • 18, 19, 20
ȘI 21 ANI • SE
APLICĂ POLITAX
• INSTITUȚIA I.Q.
TEST • CONTRI-
BUTII • CE RE-
CUNOAȘTE „NEW
YORK TIMES“ •
O PREVIZIUNE
ADEVERITĂ**

Ofițeri de poliție iranieni manipulând urnele de vot în alegerile din august 1960. Tehnica acestor alegeri s-a dovedit atât de dezvoltată, încât, dezvăluindu-se din plin matrapazlicurile electorale, alegerile au trebuit să fie anulate.

Încă nu s-a auzit că ar fi fost anulate. Se știe doar că zeci de mii de iranieni, printre care 10.000 de studenți de la universitatea din Teheran, au și demonstrat împotriva — așa cum a formulat pînă și presa burgheză — „lipsei de libertate în actualele alegeri“.

SIGURANȚĂ ȘI CONFORT

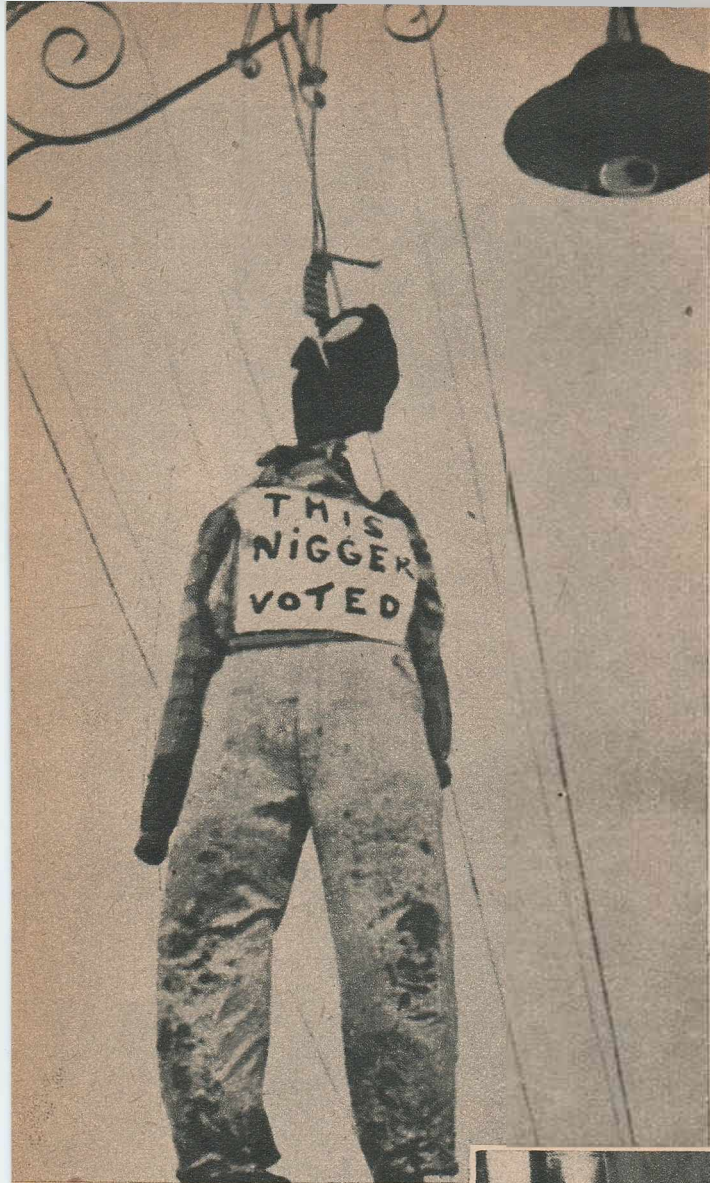
Dar dacă în Iran stai acasă și totuși ai votat, în Algeria te ia frumușel de-acasă cu mașina și, purtat pe sus, te duce la vot. Mașina e un autocamion, în care te-ndeasă alți „cetățeni“ francezi dornici ca tu, algerian, să votezi. Și grijulii pe deasupra. Ca pe drum să nu ți se întâmple ceva, lângă tine stă țepăn un jandarm francez prevăzut cu armă automată. Siguranță și confort! Așa au votat la referendumul din Alge-

• O mostră de alegeri „democratice“ în Peru. În plină încăierare de... „principii“, beligeranții politici folosese și bastoane de cauciuc. În cazul de față victimă este un ziarist care urmărea cu obiectivul aparatului fotografie desfășurarea „alegerilor libere“ — atât de „libere“, încât atât comisia electorală a partidului aflat la putere, cât și armata pot anula rezultatul alegerilor ori de câte ori le convine.

ria toți algerienii care au putut fi prinși. De altfel, în Algeria, liniștea, ordinea și „libertatea referendumului“ au fost asigurate de 800.000 de soldați și ofițeri francezi aflați pe-acolo de peste șase ani, plus alți 20.000 trimiși special cu această ocaziune. Cum, în ciuda confortului pus la dispoziție, algerienii au avut o participare minimă, se poate spune că — culme a tehnicii — au votat sîrmele ghimpate și mitralierele, afară de cele 16 mari vase de război care tocmai atunci, întimplător, făceau niște manevre. Un ofițer francez, care a luat parte la organizarea referendumului în Algeria, declară, printre altele, într-o scrisoare adresată lui „France Observateur“: „Cunosc colonei, și vă pot da numele lor, care vor să-i silească pe arabi să voteze sub amenințarea revolverului“. Vor? Să amenințe? Aș! Coloneii au și împușcat mulți algerieni. Ba chiar „copiii sînt omorîți în fața părinților pentru a-i sili pe aceștia din urmă să se înscrie în listele referendumului“ — a scris la timpul oportun însăși presa franceză.

★

Foarte bine: aici poți sta acasă, lincolo te ia cu mașina de la domiciliu. Dar în Coreea de Sud tehnica a ajuns atât de departe, încât nici n-ai nevoie măcar să te gîndești că ai drept de vot: votează

În mult trâmbițata democrație a sacului cu bani, milioane de cetățeni sînt împiedicați să voteze numai pentru că au culoarea pielii neagră. Nu o dată apar pe străzile orașelor americane manechine spînzurate, cu inscripția: „Acest negru a votat“.

Familia Turner din Sommerville, statul Tennessee, a avut „îndrăzneala“ să se înscrie în listele electorale. Faptul n-a rămas fără urmări. Membrii acestei familii (în fotografie), împreună cu alți cincizeci de negri, au fost alungați din locuințele lor.

polițiștii pentru tine. „La alegerile trecute — s-a scris în presa occidentală — peste 40% din buletinele de vot au fost introduse în urne cu mult timp înainte de deschiderea circumscripțiilor electorale“. Confortul e suprem: nu te deplasezi, nu gîndești, nu te chinui să alegi, dar votul ți l-ai dat. Dacă ai obiceiul să umbli cu amănunte și ești curios să știi pentru cine anume ai „votat“, n-ai decît să întrebî un polițai.

HIPNOZĂ ȘI BANI

Ca să nu gîndești de loc, mai e o metodă: hipnotismul. De pildă în Anglia, un oarecare Henry Blith a propus partidului conservator să folosească hipnoza. Acest Blith este hipnotizator de meserie și în scrisoarea de propunere adresată conservatorilor, zice: „Sînt în măsură să-i fac pe șovăielnici să voteze pe conservatori, printr-o ușoară hipnoză executată în cadrul întrunirilor publice sau la televiziune“. Nu

de vot în lumea capitalului, trebuie să vedem cum se întîmplă lucrurile în cea mai avansată țară capitalistă: în S.U.A. Pentru asta, aplecați-vă puțin urechea și ascultați:

NIȘTE DIALOGURI

— Te felicit, Johnny! Anul ăsta votezi și tu.

— Aș, dragul meu, mai am două luni pînă să împlinesc 18 ani.

— Hai, Mike, să votăm. Azi ne alegem noul președinte.

— Nu pot. N-am decît 18 ani și jumătate.

— Du-te, scumpul meu Tommy, și votează. Acum ai drept de vot: luna trecută ai împlinit 20 de ani.

— Nu fii atît de abătut, dragă Harry. Mai ai un an, împlinești 21 de ani, și vei avea și tu dreptul să votezi.

S-ar putea ca asemenea schimburi de vorbe să nu fi avut loc. Mai ales că, în ultima vreme, alegătorii americani parcă ar fi fost algerieni: n-au prea dat buzna la urne. Oficial s-a constatat numărul scăzut al votanților față de cei înscriși în liste. Cum singur cititorul și-a închipuit, dialogurile de mai sus au fost imaginate. Imaginate, dar nicidecum fanteziste. Ele au un temei real, concret. În adevăr, în statele Georgia și Kentucky, ca să capeți drept de vot trebuie să fi împlinit 18 ani; în Alaska — 19; în insulele Hawai — 20; în restul

se poate spune, mai excentrice decît aceea adineauri pomenită.

Un prim exemplu. Un exemplu care poate fi și el dialogat:

— Willy, hai să votăm.

— Nu pot, Francy, n-am bani.

— Nici eu n-am. Dar plătește pentru mine unche Mark.

Atare dialog l-ai putea adesea auzi în statele din sud, unde se percepe așa-zisul Politax, adică impozit electoral, care începe cu un dolar și se ridică pînă la trei. Dacă nu dă, săracul n-are decît să nu voteze. Ba chiar mai bine e să nu voteze. Știm noi cu cine votează, îndeobște, cei săraci...

Politaxul e numai una din formulele magice de tip „super-american“. O alta este I.Q. Test-ul. Pe romînește acesta este un fel de examen al inteligenței. Adică, după ce ai împlinit vîrsta cerută, după ce ai plătit Politaxul, o comisie specială te cercetează la inteligență. Pe urmă poți trece liniștit la vot. Revista germană „Deutsche Woche“ ne atrage însă atenția că: „De acest examen se face uz îndeosebi pentru a îndepărta de la vot elementele indezirabile“.

Prin urmare, pînă acuma, ca să poți vota, trebuie să ai ba 18, ba 19, ba 20, ba 21 de ani; trebuie să ai disponibil și „gheață“ niscaiva dolari, în sfîrșit trebuie să mai ai și cap deștept. Și totuși asta nu e tot.

UN AVERTISMENT SUPREM

Drept de vot în S.U.A. au și negrii. Doar am văzut că acest drept este decretat „universal“. Numai că „Deși constituția americană prevede drepturi egale pentru toți cetățenii, această prevedere înscrisă în legea supremă este încălcată“. N-o spunem noi. O recunoaște ziarul „New York Times“.

În ce privește dreptul negrilor, încălcarea se face, cum am spune noi, cu toptanul. Mai întîi, negrii sînt, în zdrobitoarea lor majoritate, săraci. Deci, n-au de unde plăti Politaxul (ceea ce se întîmplă și cu mulți albi). Sînt însă mulți negri dispuși să facă „pe dracu-n patru“ pentru a-și exercita acest drept cetățenesc. De pildă, în districtul Lowndes, sînt 9.200 de negri cu drept de vot. De înscris în liste, au izbutit să se înscrie numai 52. Vor fi ajuns să voteze? Nu vor fi ajuns? Nu știm. Știm doar că fiecare din cei 52 care au avut îndrăzneala să se înscrie a primit un bilețel astfel conceput: „Ultim avertisment: dacă ești plictisit de viață, votează și vei muri“. După cum ușor se poate recunoaște, „concepția“ este a secăturilor rasiste din Ku-Klux-Klan, care sînt gata oricînd să ucidă negri, dar mai ales cînd aceștia au cutezanța de a voi să-și exercite dreptul — universal, direct și secret — de vot. Și aici e o logică de fier. Dacă tu, negru, ai libertatea de a vota, de ce n-ar avea el, pitecantropul segregacionist, libertatea de a-ți trimite un glonț în ceafă?...

Este de remarcat că aici i se spune alegătorului: „Te omor dacă votezi!“, pe cînd în Algeria i s-a spus: „Votează, că te tai!“...

NUMAI DACĂ AI MILIOANE

Toate acestea, așadar, se referă la dreptul de vot. Dar dreptul de a candida? O, desigur, și acest drept e consfințit de „democrația“ americană ca și de celelalte „democrații“ burghezo-capitaliste.

statelor — 21. Se vede că cetățenii din Georgia și Kentucky sînt mai devreme apți... electoralicește decît cei din Alaska; aceștia, mai capabili decît cei din Hawai. Restul sînt atît de debili, încît par niște întîrzițați. Ori poate, la mijloc nu-i decît una din excentricitățile „modului de viață american“? Oricum o fi, așa este. Este că, în majoritatea statelor, cetățenii între 18 și 21 de ani sînt frustrați de dreptul de vot.

CETĂȚEAN AMERICAN MĂCAR O DATĂ ÎN VIAȚĂ

Dar fie că ți se cere ici o vîrstă și dincolo alta, important este că în S.U.A. există drept de vot. Constituția americană îl consfințește, democratic, ca universal, direct și secret. Numai că de la ceea ce stă scris pe hîrtie, chiar cu litere de aur, și pînă la posibilitatea exercitării acestui drept, calea e lungă și plină de... excentricități. Dacă

știm dacă partidul conservator — care la ultimele alegeri s-a prezentat slab — a adoptat metoda Blith. Dar dacă n-a adoptat-o, ne întrebăm nedumeriți: de ce nu? Doar e o metodă ca oricare alta din cele obișnuite în lumea capitalului.

În sfîrșit, dacă n-ai chef să stai acasă, ori să te plimbi cu autocamionul, ori să-l lași pe polițai să voteze pentru tine, ori să te lași hipnotizat, atunci, poftim: ești liber să te duci să votezi singur, pe jos, cu capul limpede — și mai premești și bani! De exemplu, în Japonia, organele procuraturii au publicat niște date grăitoare despre desfășurarea alegerilor recente pentru Camera Inferioară a Parlamentului. Datele stabilesc că „88 la sută din numărul total al cazurilor de violare a legii electorale (35.000 de cazuri) au fost cazuri de mituire a alegătorilor“.

Firește însă, pentru a ne da seama cel mai bine despre libertatea votării, despre ce înseamnă drept

Pentru exemplificare, de data asta nu mai facem apel la dialog. Să zicem că de la Washington s-a anunțat data alegerilor. Să zicem că un mic fermier se întâlnește cu un inginer oarecare ori cu un muncitor de la uzinele Ford. Să zicem că, indiferent care îl întreabă pe celălalt:

— Ei, ce faci? Ți-ai pus candidatura?

Răspunsul ar fi un colosal hohot de râs. Interpelatul n-ar izbuti să rostească nici un sfert de cuvânt. Cel mult, în timp ce hohotește, ar putea gândi: „Excelentă glumă!”

De ce glumă? Adică un muncitor cinstit, un agricultor harnic, un inginer capabil n-au dreptul să candideze? Ba da, îl au! Dar nu pot. Ca să candidezi trebuie să fii milionar. Și să recunoaștem că toți cei citați, oricât ar fi de capabili, meșteri, cinstiți și harnici, nu sînt milionari. Candidatura pretinde dolari. Și nu ca Politaxul. De pildă, numai în statul Florida, dacă-ți pui candidatura la postul de guvernator, trebuie să depui în prealabil taxa de 1.125 de dolari, iar pentru postul de membru în cabinetul local — 875. Vrei să devii senator? Campania electorală te va costa cel puțin 40.000 de dolari. Vrei să devii guvernator într-un stat mai important decît Florida? Vei scoate din buzunar pe puțin 70.000 de dolari. Vrei să ajungi pre-

ședinte? O, atunci îți trebuie milioane. Care om al muncii, chiar din țara „tuturor posibilităților”, ar fi în măsură să acopere asemenea sume?

CÎND NU TE LASĂ INIMA

E limpede, deci, că numai glumind se poate vorbi de candidatura unuia fără bani. Dar chiar cînd îi ai, parcă nu te lasă inima să-i cheltuiești numai din punga ta. Se găsesc însă oameni care au interesul să te susțină pentru ca și tu, la rîndul tău, ajuns unde trebuie, să le susții interesele. Oamenii aceștia alcătuiesc marile familii de multi-milionari ai Stateilor Unite.

Profesorul Alexander Hoard de la Universitatea din Carolina de Nord a avut curiozitatea, după alegerile prezidențiale și pentru congres din 1952, să socotească așa-numitele „contribuții individuale” la campania electorală de atunci. Astfel, a ajuns a stabili că familia Rockefeller a dat republicanilor 150.500 de dolari, familia Pews — 145.980, familia Dupont — 80.381, familia Mellon — 50.183. Există totuși o lege care stabilește că asemenea „contribuție individuală” nu poate depăși 5.000 de dolari. Dar cum, de pildă, familia Dupont numără 14 membri, se înțelege că

fiecare este îndreptățit de lege „să contribuie individual”. Da, „acestea sînt artificii legislației oligarhice”.

„STĂPÎNITORII DE BANI”

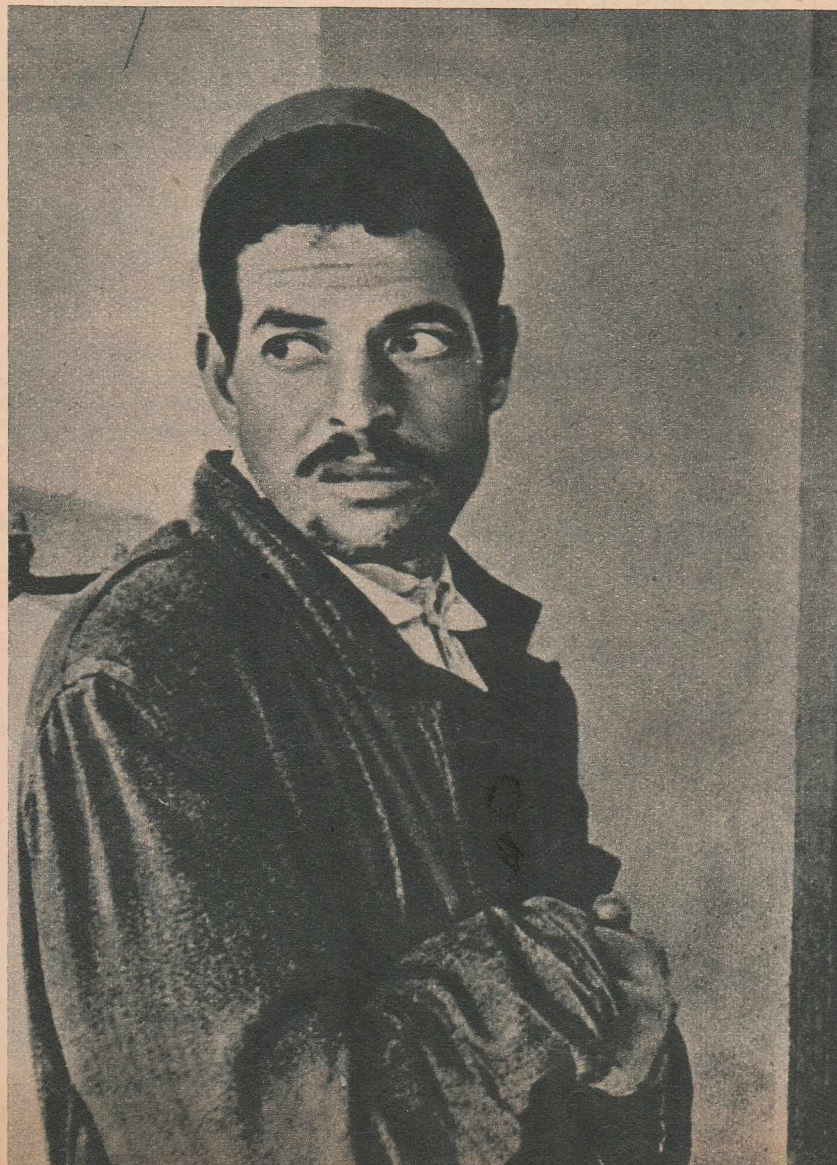
„Văd în viitorul apropiat venirea unei crize care mă face să mă cutremur pentru soarta statului... Stăpînitorii de bani vor face toate eforturile ca să-și întărească puterea în dauna poporului, pînă ce toate bogățiile se vor concentra în mîinile citorva, iar republica va fi subminată”.

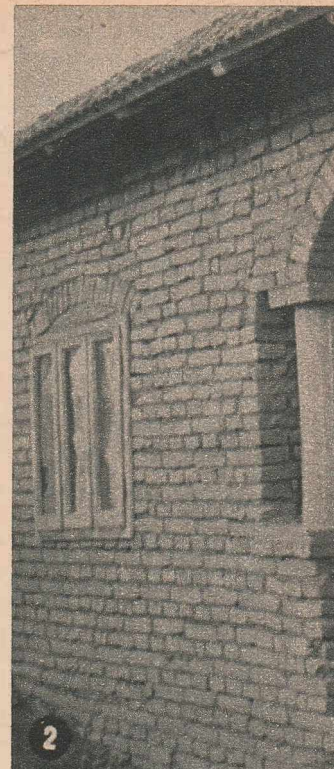
Cuvintele acestea, puternice și clare, au fost rostite acum aproape o sută de ani. Le-a rostit marele Abraham Lincoln, fostul președinte al tinerei republici nord-americane. Previziunea lui s-a adevărit. Și nu numai pentru S.U.A., ci și pentru întreaga lume a capitalului. „Stă-

pînitorii de bani” sînt, de fapt, stăpînii obraznici și cruzi a toți și a toate. Că acumularea fabuloasă a averilor în ghearele citorva este în dauna poporului, se poate vedea nu numai după numărul excesiv și crescînd al muncitorilor șomeri, după mărirea necurmată a impozitelor, după bugetele militare exorbitante și altele, dar și după modul în care acolo sînt distribuite și respectate drepturile cetățenești. Printre ele, dacă nu în fruntea lor, stă dreptul de a-ți alege reprezentanții în forurile politice și administrative, dreptul de vot. Din care „stăpînitorii de bani” fac o mascaradă, o farsă, o grosolană înșelătorie.

În privința aceasta, exemple factice s-ar putea da la nesfîrșit. Dar nu mai avem timp. Avem alte treburi. Și apoi, ar însemna să ne repetăm...

La intrare, soldați cu arme automate gata de acțiune (fotografia din dreapta). În localul de vot, ofițeri de poliție (fotografia de jos). Imagini grăitoare în ce privește libertatea de exprimare în cadrul referendumului organizat în Algeria de autoritățile franceze.

PE URMELE UNUI

Exact. S-au împlinit patru mii două sute de zile de la ultima mea vizită în Stoicănești (raionul Drăgănești) care-și însoțeau cu masă sărbătorească primii pași pe drumul socialismului.

La intrarea în comună l-am întâlnit pe tovarășul Grosu Traian, secretarul sfatului popular.

Am pornit împreună spre căminul cultural, unde se discuta despre alegerile din trecut și cele de azi. Căminul, plin de oameni. Curtea, la fel. Nici pe departe nu aveau loc înăuntru toți cei care voiau să asculte și să povestească.

Încerc să regăsesc cunoștințe vechi. Nu-i prea ușor. Timpul a mai pus o cută-două pe obraji, iar părul s-a mai apropiat de iarnă... M-am îndreptat spre un ins cu căciula mițoasă.

— Parcă ne cunoaștem...
— Așa mi se pare. Îmi spune Rogojinaru.
— Colectivist din 1949?
— De atunci.

Și în câteva cuvinte aflu vești din comună: peste două sute de case nou construite de colectiviști. De bună seamă că are și el una, de cărămidă, cu trei camere, grajd și pătul.

— Casă nouă? Da' de unde! Am ridicat-o încă în 1953. Mă gândesc să fac și una nouă: pentru fată. Băiatul? Ilie este tractorist la S.M.T. Miroși. O să-și ridice și el casa nouă...

Uite încă o veche cunoștință: Dumitru Slujitoru, „colectivist fondator” — cum îi place lui să se mindrească. Pică în toiul discuției de-

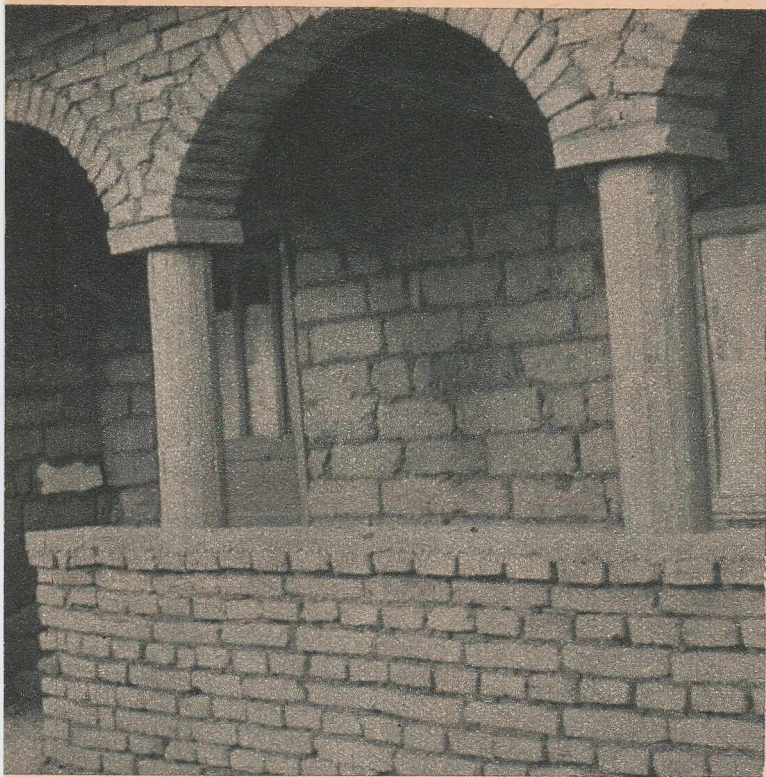
1 În coliba aceasta mizeră, fotografiată de autor în iunie 1949, au locuit oameni cu nevoi și cu speranțe...

2 Pe același loc, casa nouă a colectivistului Băcan Alexandru.

3 În curtea căminului cultural colectiviștii Petre Moroianu, Cirstea Tudor, Rogojinaru A. Dumitru și Slujitoru Dumitru tăifăsuiesc despre înșămintări, despre recoltă și... despre noi locuințe.

4 „Tot ce se vede este al nostru!” (Colectivista Ecaterina Bărbulescu în 1949).

TINERAR MAI VECHI

spre casele noi. El — zice — personal nu are casă nouă.

— Cum se poate?

— Cea nouă am construit-o pentru fii-mea, căsătorită cu Meianu Nicolae, și el în colectivă. Am 60 de ani. Ce-mi mai trebuie? Poate oi ridica o căsoaie, dar pentru nepoți...

Uite-l și pe Cîrstea Tudor. L-am recunoscut după glas și statură. În 1949 a luat și el cuvîntul la ședința cea mare din fața școlii. Avea 37 de ani, o droaie de copii și doar câteva pogoane răzlețe. A întrebat atunci, încrunțat, zgîrcit la vorbă: „Și dacă n-o merge colectivă și pierdem anul de muncă?”

...Și iată că în 1953 își face casă nouă, de cărămidă arsă, cu trei camere și dependințe. I-o dă fetei lui, Maria, la căsătoria cu Sandu Simion din colectivă. Apoi a mai durat o casă Cîrstea! Pentru fiu-său, Stan, care-i acum în armată. Și încă una: pentru Viorica, care l-a luat pe Constantin Perpelea, și el membru în colectivă. Total, trei case.

— Am opt copii — îmi spune el, liniștit, grav, parcă ar da o sentință. Am opt copii și patruzeci și nouă de ani. Poate că pînă voi ieși la pensie, mai înalț vreo câteva case și pentru ăilalți...

Colectivistul Miroșanu e mai tînăr. Are 36 de ani. A intrat în G.A.C. „6 Martie” din Stoicănești, doar cu un pogon. N-a avut timp să-și facă decît... o casă.

Vreau să aflu ceva și despre cooperativa care, atunci cînd... Dar mai bine să dau câteva date: în 1938 erau în comună doar 3 biciclete, față de 103 azi. Nici o motocicletă pe atunci — 11 astăzi. De la trei aparate de radio în 1938, Stoicăneștii numără azi 102, plus 22 aparate cu galenă. Șase mașini de

cusut pe atunci: a boierului, a jandarmului, a primarului, a circiumarului... 139 mașini de cusut existente la 8 februarie 1961. O casă de nașteri, un dispensar, o bibliotecă cu 2.055 de volume și aproape o mie de cititori.

Copiii? În 1938, patru — inutil să repet cine le erau părinții — urmau în licee. Azi 55 de elevi, fii de colectivști, frecventează școlile medii și, ce nu s-a pomenit nicînd în trecut, Stoicăneștii au trimis 9 studenți în centrele universitare.

Vorba Ecaterinei Bărbulescu, văduvă de război, care în 1949, intrată în lanul cu grîu, proaspătă proprietare a colectivei, a întins mîna cercînd să prindă orizontul: „Tot ce se vede e al nostru!”

Al vostru, tovarășă Ecaterina! Și nu numai casa cea nouă, în care stai cu cei doi copii; ci și nesfrșițele tarlale cu holdele bogate de pe cele 4.000 hectare proprietate obștească, și cele patru autocamioane, și grajdurile moderne, cu aproape 800 capete de vite, și miile de oi. Și chiar milioanele — șapte — averea voastră, a întregii comune, strîns unită în colectivă „6 Martie”.

Întinde iarăși mîna spre orizont, tovarășă Ecaterina. Privește drept înainte! Și viitorul este al vostru, ca și al nostru, al tuturor. Pentru el se străduie zi de zi partidul, ca să ni-l făurească mai luminos, mai lesne de cucerit.

Viitorul care nu se poate prețui nici în aur, nici în pietre prețioase, ci doar în anii de belșug și fericire. De altminteri, asta este și ce prețindem de la viață! Nu e așa, tovarășă Ecaterina?

Anton ALEXE

Veronica PORUMBACU

INSCRIȚIE

partidului

*A insuflat viață-n minereu?
Am fost, în marmor, numai galatee?
Ba m-a creat din nou — nu doar femeie —
un om întreg, la bine și la greu.*

*Mi-a dăruit memoria din plînsu-mi.
Mi-a hărăzit un sens în viitor.
Sînt omul care-n focul tuturor,
acum mă întîlnesc cu mine însumi.*

*Nu mi-a lăsat nimic necunoscut
Din ceea ce eu miine voi cunoaște.
Spre a crea un suflet — și renaște —
nimic din noi nu trebuie tăcut.*

*Nimic din ce-a fost bun nu mi-i străin.
Nimic din ce-a fost rău nu iau cu mine.
Eu omului de miine mă închin —
cu cel de azi fac vremea care vine!*

Rusalin MUREȘANU

LA UN AFIȘ ELECTORAL

*Pe străzile ce zilnic în ritmici pași le-avem
Prietene de muncă modeste, credincioase,
Se naște-n roșu, galben și-albastru un poem
Multipliat pe ziduri, în parcuri și pe case.*

*E un poem ce urcă de jos de la asfalt
Pe care-l scrie gîndul și clipa și mistria,
Făcînd să urce lutul mai trăinic spre înalt
În chip de mari construcții adulmecînd tîria.*

*Trei blocuri noi, trei slove, adînc simbolizînd
Elanul muncii noastre trecînd înspre comună,
Elan și tinerețe sub cer albastru blind,
Și-o forță: fericirea țînîndu-ne-mpreună.*

*„Votați pe candidații acestui front măreț”
Spun slovele gravate în proaspetele spații;
Să știu în urna țării pe buletine mii
Un DA curat și mare pe cît îmi sînt Carpații!*

Provincia congoleză Katanga are o suprafață cam tot atît de mare cît Franța, dar nu este locuită decît de un milion de oameni. Aici se obțin 8 la sută din întreaga cantitate de cupru extrasă în lumea capitalistă, 14 la sută din cea a cobaltului, 60 la sută din cea a diamantelor industriale, 75 la sută din cea a cobaltului (necesar pentru construirea rachetelor...). Katanga dispune de asemeni de fier, aur, argint, germaniu (folosit în electronică) și uraniu. La fabricarea primelor bombe atomice americane, care au distrus orașele Hiroșima și Nagasaki, s-a folosit uraniu din Katanga...

Dag Hammarskjöld, complice și organizator al răfuielii cu Patrice Lumumba, Okito și Mpolo.

OPERATIUNEA KATANGA

de Peter VADAS

Descoperind Congoul, Stanley, mai mult agent al monopolurilor decît explorator, a intuit că aci se putea organiza un business. Dar pe atunci nici colonialiștii englezi și nici oamenii de afaceri americani n-au dat curs ofertelor insistente ale lui Stanley. Totuși, în cele din urmă, s-a găsit un client: Leopold al II-lea, regele Belgiei. Cumpărînd pur și simplu acest imens teritoriu, el l-a transformat într-un domeniu personal. O moșie de 77 ori mai mare decît teritoriul Belgiei, al cărei stăpîn, Leopold, devenea prin această tranzacție cel mai mare moșier al lumii! Sîdfel și cauciucul le-a declarat proprietatea sa și i-a obligat pe indigeni să-i presteze — în loc de

impozite — muncă forțată. Aceia care încerca să se sustragă, i se tăiau mîinile sau capul. Toate acestea au fost botezate de moșierul regal „cruciadă în numele civilizației”. Această „cruciadă” i-a adus lui Leopold un profit personal de peste 20 milioane de dolari, iar fiecărui al doilea congolez — moartea...

Tragedia congolezilor a intrat în literatura epocii. Este cunoscut „Monologul regelui Leopold”, scris de Mark Twain și apărut în 1905, monolog care reprezintă și astăzi un adevărat act de acuzare împotriva blestematului sistem de colonizare a Africii.

Leopold și-a cedat în 1908 moșia statului belgian: în schimb a avut grijă să pună mîna pe un pachet gros de acțiuni ale trusturilor care și întinseseră tentaculele asupra uriașelor bogății miniere ale acestui teritoriu. Cel mai mare trust din Congo este imensul trust financiar „Société Générale de Belgique”. Această caracatiță bancară controlează și întreaga economie a provinciei Katanga prin filiala sa de acolo: „Union Minière du Haut Katanga”.

UN „TAIVAN” ÎN MIJLOCUL AFRICII?

Acțiunile lui „Union Minière” nu sînt deținute însă exclusiv de colonialiștii belgieni. Trustul englez „Tanganyika Concessions” posedă 30% din acțiuni, iar grupul american Rockefeller, 10 la sută.

Cînd magnații financiari de la Bruxelles, New York și Londra, care storc imense profituri din Congo, și-au dat seama că, așa cum evoluau evenimentele, acordarea independenței Congoului nu mai era decît o chestiune de timp, au început să caute un mijloc pentru a păstra întreaga colonie sau, cel puțin, Katanga, cea mai bogată provincie a țării. Au fost elaborate și cîteva planuri:

Planul englez urmărea unirea provinciei Katanga cu Federația Rhodesia și Nyassaland, învecinate cu Katanga și aflate sub control britanic. Împotriva acestui plan s-au ridicat cu hotărîre partidele patriotice din Congo, în frunte cu Mișcarea Națională Congoleză, condusă de Patrice Lumumba.

După 30 iunie 1960, deci după proclamarea independenței Republicii Congo, a fost lansat așa-zisul „program maximal”, care preconiza

ciopîrțirea Congoului, urmînd ca în fruntea fiecărei provincii să fie instalată cîte o marionetă a imperialiștilor. Pe de altă parte se urmărea formarea unui „stat federativ”, avînd ca președinte pe Kasavubu, omul colonialiștilor.

S-a prevăzut însă și o alternativă pentru eventualitatea în care acest „program maximal” — adică păstrarea întregului Congo pentru colonialiștii — ar da greș. Aceasta era „programul minimal”, adică rupea provinciei Katanga de Republica Congo. Așadar, un fel de al doilea Taivan în mijlocul Africii. În aceasta constă în esență așa-zisa „operațiune Katanga”. Pentru acest Taivan al Africii trebuia găsit însă și un Cian Kai-și african...

CARIERA UNUI MERCENAR

Moïse Chombe, fiul unui plantator bogat, descendent al familiei regale a tribului Lunda, a devenit în 1956 conducătorul partidului Konakat, înființat de colonialiștii belgieni. Chombe, tipul omului de afaceri venal și corupt, a fost ales de capitaliștii belgieni să le reprezinte interesele în Katanga. Îndeletnicindu-se cu tot felul de afaceri murdare și cu emiterea unor cekuri fără acoperire, Chombe a fost arestat și trebuia să fie judecat. Ca urmare a intervenției colonialiștilor belgieni, Chombe a fost eliberat, iar de atunci execută tot ce-i poruncesc stăpînii săi. Rolul mîrșav pe care l-a jucat în asasinarea lui Lumumba și a tovarășilor

„Cu un om de paie ca Chombe, concernul „Union Minière” vrea să domnească în Katanga ca și în trecut” — scrie revista vest-germană „Der Stern”. Fotografia noastră îl arată pe acest trădător al poporului său, primindu-l înaltă distincție belgiană — răsplata la Bruxelles. Aceasta decorație a fost precedată și de alte semne de recunoștință ale monopoliiștilor: 1.250 milioane de franci belgieni transferați lui Chombe de către „Union Minière”, la cîteva zile după ce acesta le-a oferit plocon Katanga.

Poporul congolez, opinia publică mondială cer răgirea trupelor belgiene de întregul teritoriu al Congoului. Agresorii însă, cu sprijinul tăiș al comandanților O.N.U., organizați în o nouă intervenție armată. În fotografie: unul din ofițerii belgieni însarcinați cu instruirea mercenarilor lui Chombe.

de luptă ai acestuia este cunoscut azi lumii întregi. Dar stăpînii lui Chombe nu se află numai la Bruxelles. Cu puțin timp înainte de proclamarea independenței Congoului, el a făcut o călătorie secretă în Statele Unite — așa cum a relatat revista americană „Time“. În-tors de acolo, Chombe a început să poarte cămăși europene, să se plimbe într-un Cadillac și mai ales să declare: „Congo are nevoie în primul rînd de americani“. Între timp și-a trimis solii și la Roma, unde aceștia au fost primiți de papa Ioan al XXIII-lea. Benedicțiunea

papei pentru afacerile necurate ale lui Chombe își are o explicație foarte pămîntească: Vaticanul posedă în Congo, și în special în Katanga, uriașe latifundii și alte bogății...

Nu mai puțin semnificativ este faptul că săptămînalul american „United States News and World Report“, ca și alte publicații occidentale, a anticipat încă în ajunul proclamării independenței Congoului, că imediat după acest eveniment Katanga va fi ruptă de Congo. Întărind această „previziune“, la 10 iulie 1960 au sosit la Elisabethville primele detașamente de parașutiști belgieni, iar a doua zi Chombe a proclamat Katanga „stat independent“. Răsplata nu întîrzie: „Union Minière“ îl alege în consiliul său de administrație cu o leafă lunară de 450.000 de franci belgieni, adică cca 9.000 dolari. Și astfel se ridică vâlul care acoperea complotul internațional al monopolștilor și al agenților lor venali din Katanga. Acest complot nu urmărește numai menținerea bogățiilor Katangăi în minile mo-

nopolștilor. El țintește mult mai departe: subminarea bazei economice a statului congolez, creat la 30 iunie 1960.

Metoda scindării tinerelor state independente pentru a le răpi principalele regiuni economice a fost aplicată și în cazul Federației Mali, din care o parte, Senegalul, a fost ruptă datorită uneltirilor colonialștilor francezi... Scriind despre evenimentele din această fostă colonie franceză, ziarul „Washington Post“ sublinia că ele „amintesc uimitor de evenimentele din Congo“.

Înfăptuirea „operațiunii Katanga“ nu a însemnat însă decît o etapă în șirul lung de crime făptuite de trădătorul Chombe împotriva poporului congolez. Crima lui cea mare și care a zguduit opinia publică mondială este asasinarea bestială, din ordinul stăpînilor săi colonialști, a celor trei lideri ai poporului congolez — Patrice Lumumba, M. Mpolo și J. Okito. Această fărădelege monstruoasă nu poate rămîne nepedepsită. O cere întreaga omenire. „Uniunea Sovietică — se spune în telegrama adre-

ocupate de clica Kasavubu-Mobutu-Chombe-Kalonji. „Mister H“ nu numai că nu suflă o vorbă despre faptul că tocmai colonialștii sînt răspunzători de tragedia poporului congolez ci, prin acțiunile sale, a contribuit din plin la dezorganizarea economiei țării, la transformarea Congoului într-o țară însingurată și la odioasa crimă

CIFRE GRĂITOARE

● Încă din 1950 familia multimiliardarilor americani Rockefeller deține 600.000 acțiuni la cea mai mare societate belgiană de exploatare a bogățiilor minerale din Katanga.

● 75% din minereul de uraniu extras în Katanga se scurge în S.U.A. și în Anglia.

● În 1956 „Union Minière du Haut Katanga“ a plătit acționarilor și directorilor ei peste 3,7 miliarde franci belgieni, în timp ce salariul mediu al unui muncitor din Elisabethville este de aproximativ 26 franci pe zi.

● Cei 30.000 salariați albi ai administrației belgiene cîștigau tot atît cît „cîștigă“ laolaltă un milion de congolezi.

● 6.000.000 de locuitori ai Congoului, din totalul de aproape 14.000.000, sînt predispuși la tuberculoză. Doar 700 de medici lucrează pe uriașa suprafață a Congoului, revenind un medic la 20.000 de locuitori.

● Statistici oficiale arată că 30% din populația provinciei Katanga este formată din muncitori aduși din alte provincii. Concentrați în mari lagăre de muncă forțată, ei lucrează în mine cîte 12-14 ore pe zi. 7,2% dintre ei mor în scurtă vreme.

„Femeile și copiii nu sînt decît niște schelete umblătoare“ a declarat un reprezentant al O.N.U., vorbind despre foametea din Congo. În ceea ce privește Katanga, cel 300.000 de membri ai tribului Baluba sînt amenințați de moarte prin înfometare. Iar în sudul provinciei Kasai mor zilnic de foame 200 oameni. Reprezentanții lui Hammarcksjoeld nu vorbesc însă despre faptul că comandamentul trupelor O.N.U., aprijindu-l pe Chombe în acțiunile criminale ale acestuia împotriva tribului Baluba, a contribuit la adîncirea mizeriei și foametei în această parte a Congoului.

De uriașele bogății ale Katangăi nu vor să se despartă colonialștii mai vechi și mai noi. Ceea ce recunoștea „United States News and World Report“ în articolul intitulat semnificativ: „MINELE DIN KATANGA — CHEIA SOARTEI CONGOLEZE“. Dacă vreți să cunoașteți miza din Congo — subliniază revista — aruncați o privire asupra uriașului imperiu minier, cunoscut sub denumirea de „Union Minière du Haut Katanga“ (vezi faecsimilul).

U.S. News & World Report

KATANGA'S MINES—KEY TO THE FATE OF THE CONGO?

ELISABETHVILLE

If you want to know what's at stake in the Congo, take a look at the vast minerals empire known as "Union Minière du Haut-Katanga."

It stretches more than 150 miles from Elisabethville in the east to beyond Kolwezi in the west—and is the most important industrial complex in all the Congo.

Katanga, located in the very center of Africa, was first completely explored in the last decade of the nineteenth century. In 1906, Union Minière was formed as a joint Belgian-British venture to exploit the minerals of the area.

sată de N.S. Hrușcirov lui A. Gizen-ga, prim-ministru ad-interim al Republicii Congo — va face totul pentru a obține pedepsirea criminalilor și a-i ajuta pe patrioții din Congo în lupta lor justă împotriva colonialștilor“. Clica de criminali Chombe-Mobutu și comp. va trebui să dea socoteală. Dar nu numai ei.

CÎND „MISTER H“ VARSĂ LACRIMI DE CROCODIL...

La realizarea acestor planuri, care au avut drept consecință însingurarea poporului congolez și transformarea Katangăi într-un cap de pod pentru „recucerirea“ întregului Congo, au contribuit din plin comandamentul trupelor O.N.U. și, personal, Hammarcksjoeld, în calitate de secretar general al O.N.U. „Mister H“ varsă lacrimi de crocodil vorbind despre foametea generală, care cuprinde toate teritoriile

făptuite împotriva lui Patrice Lumumba, al cărui nume a fost și rămîne steagul luptei poporului congolez pentru libertate. Purtătorii de cuvînt ai lui „Mister H“ nu spun un cuvînt despre faptul că imperialștii cheltuiesc sume uriașe pentru a trimite lui Chombe, Mobutu, Kalonji armamentul necesar săvîrșirii unor noi fărădelegi sau despre acela că au organizat „legiunea străină“ a lui Chombe, plătind solde grase mercenarilor. Mister Hammarcksjoeld și reprezentanții săi acoperă toate aceste fărădelegi cu drapelul Națiunilor Unite.

Un singur amănunt pierd din vedere agresorii și mercenarii lor: voința de libertate a poporului congolez. Această voință nu poate fi înfrîntă. „Imperialismul vrea să oprească cursul unui fluviu puternic cu un fir de pai — a spus Patrice Lumumba. Dar un fluviu nu poate fi oprit cu un fir de pai“.

UN PORT UNIC ÎN FELUL LUI...

Accra, capitala Ghanei — stat african devenit independent la 6 martie 1957 — este un oraș în care numeroase construcții moderne vorbesc despre începutul unei noi epoci în viața țării. Arcul de triumf ridicat în cinstea proclamării independenței, Palatul Sindicatelor, sediul Comitetului Central al Partidului Popular, precum și clădirea „Community Centre”, unde a avut loc în 1958 prima conferință a popoarelor din Africa — iată numai câteva dintre noile edificii.

Dar Accra, oraș de pe țărmul Atlanticului, nu are port! Sau, mai bine zis, portul Accra nu are instalații care să permită vaselor să acosteze, astfel că ele ancorează în larg, transportarea călătorilor la țărm făcându-se în condiții foarte puțin confortabile. Să urmărim împreună o astfel de „călătorie”.

La Accra a sosit un vas de călători. El ancorează la o distanță bunicică de țărm. De pe vapor, o macara puternică manevrează un fel de leagăn în care iau loc un număr de 6-7 oălători. Prin mișcări precise, pasagerii sînt depuși într-o barcă cu motor, care va executa prima etapă a călătoriei (foto 1) sau într-o luntră condusă de 10 vîslaiși și un cîrmaci. Brațele lor vinjoase conduc cu dibăcie barca ce despică valurile înspumate (foto 2).

Ajunși în imediată apropiere a malului, călătorii sînt transportați de aci într-un fel de lectică (foto 3) și depuși, unul cîte unul, pe țărm, după ce au simțit din plin emoțiile unei călătorii originale, pline de pitoresc.

Curînd însă „farmecul” unor asemenea peripeții va rămîne doar o amintire. Ceea ce n-au făcut colonialiștii englezi care au stăpînit și jefuit timp de decenii fosta colonie Coasta de Aur va realiza poporul ghanез descătusăt. În apropiere de Accra, în orașul Tema, se desfășoară lucrările de construcție a unui port modern.

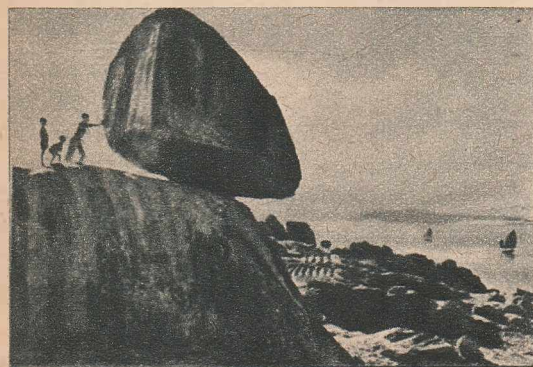
CHIPUL LUI M.I. KUTUZOV, marele comandant de oști rus, a fost imortalizat în marmură de către cunoscutul sculptor sovietic H. Tomski.

ÎN ÎNTREAGA CUBĂ, populația țării participă la campania organizată în vederea colectării de singe, necesar asistenței sanitare. În fotografie, un mare număr de cetățeni de toate vîrstele din Havana își așteaptă rîndul pentru a dona singe.

MANUSCRISELE INDIENE MAYA, a căror descifrare a început în U.R.S.S., constituie mărtașia de netăgăduit a străvechii culturi a popoarelor Maya, care au trăit, înainte de năvălirea cotropitorilor spanioli, pe actualul teritoriu al Americii Centrale. În fotografie, un manuscris Maya din 1524, în care punctele și liniile înseamnă cifre, iar desenele reprezintă capete de zeițăți.

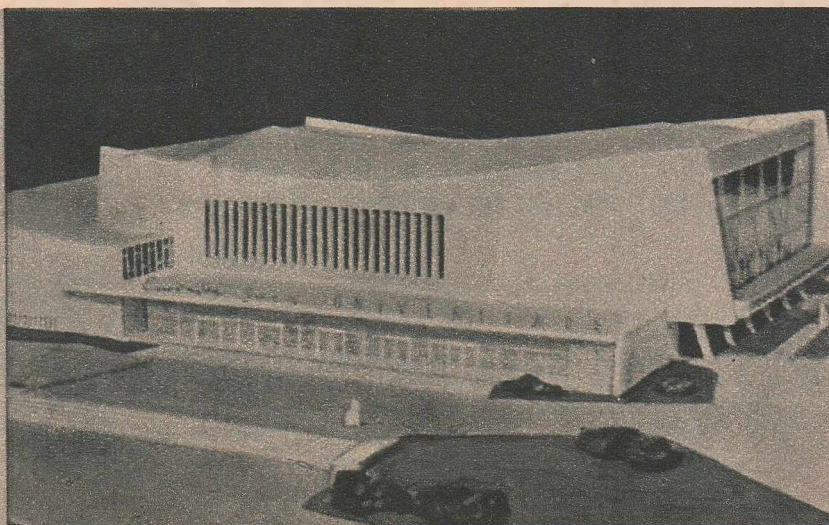

← **SE MIȘCĂ, DAR NU SE PRĂBUȘEȘTE!** Uriașă stîncă din fotografie stă de secole în această poziție neobișnuită și, deși poate fi mișcată din loc, nu se prăvălește în prăpastie. Fenomenul, denumit de localnici „stîncă mișcată de vînt”, se află pe insula Dunșan din provincia chineză Fuțian.

→ **PE STRĂZILE VIENEI** un ciclist, purtînd o tăbliță cu inscripția „Călătorește în jurul lumii din 1953”, oferă trecătorilor fotografia înfățișînd aspecte din peregrinările sale. Acesta este mijlocul său de existență...

UNIVERSIADA, EDIȚIA 1961 — competiție sportivă internațională în cadrul căreia se întîlnesc cei mai buni sportivi studenți din lume — se va desfășura la Sofia între 26 august și 3 septembrie. Pentru a asigura un cadru cît mai potrivit întrecerilor sportive, în capitala R.P. Bulgaria se construiește o sală modernă de sport cu 3.500 de locuri, a cărei machetă apare în fotografie.

LIBERTATE PENTRU CONGO!

„Imperialiștii belgieni sînt ucigașii lui Lumumba“. „Jos cu secretarul general al O.N.U.“ — scrie pe pancartele purtate de demonstranții în fața reședinței ambasadorului belgian din Delhi (India).

Studenții din capitala Angliei, printre care numeroși tineri afro-asiatici, s-au adunat în fața ambasadei belgiene din Londra pentru a cere pedepsirea asasinilor lui Lumumba și libertate pentru Congo.

Sute de tineri din uzine și instituții precum și studenții de la toate institutele de învățămînt superior din București și-au manifestat, în cadrul unui miting, indignarea față de acțiunile criminale ale colonialiștilor și marionetelor lor din Congo și față de activitatea de agent al colonialismului a lui Dag Hammarskjöld. În urma unei propuneri făcute din sală, participanții la miting s-au îndreptat apoi spre legația Belgiei pentru a depune o moțiune de protest și a-i înfiera pe asasinii lui Lumumba și ai celorlalți patrioți congolezi.

REDAȚIA: BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCIINTEI

Căsuța Poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la
factorii poștali și difuzorii voluntari din
întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin“.

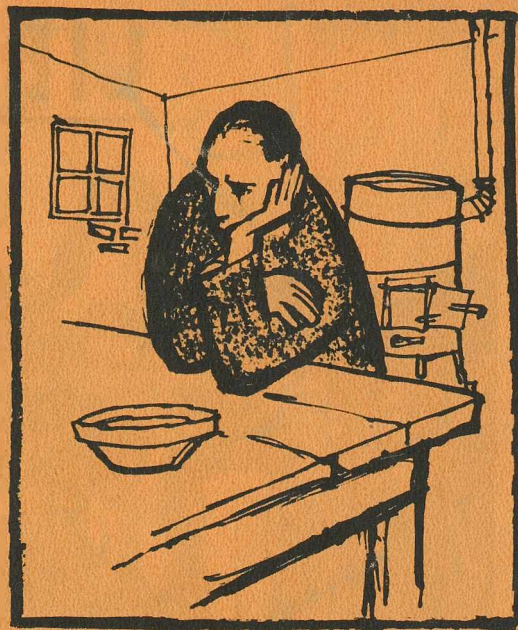
PREȚUL REVISTEI, INCLUSIV SUPLIMENTUL. 2 LEI

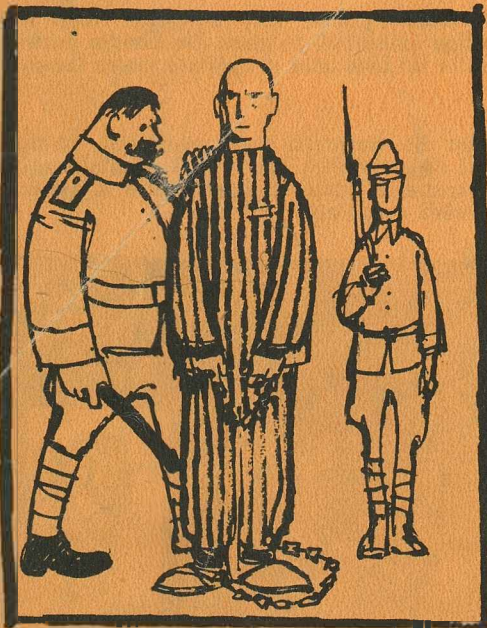
Se alegea o elită și un semn. Și, la fel ca și înainte de alegeri, după vot...

Ce făcea un partid burghez

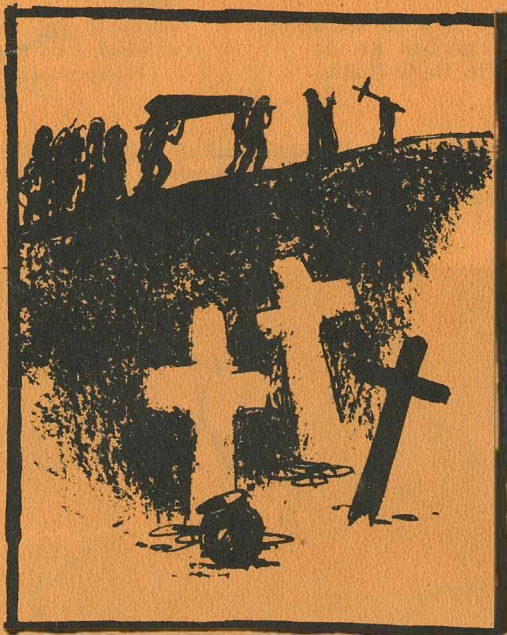
Desene de Dumitru NEGREA

...alegătorii se alegeau cu de toate. Unii cu șomajul și cu foamea...

... alții cu garanții de apărare a libertăților înscrise în Constituție...

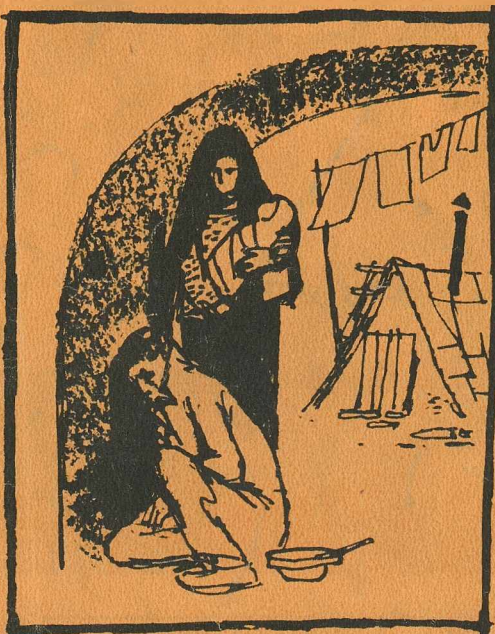
... țăranii căpătau pământul după care jinduiau de veacuri...

... femeilor li se asigurau drepturi la muncă...

... bătrînilor, o bătrînețe liniștită...

... celor bolnavi și familiilor cu copii, locuiau în aer liber...

Numai biata burghezie și guvernele ei se alegeau cu mari greutate!